

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 30—
za en mesec K 3—30
za Nemčijo celoletno . . . K 34—
za ostalo inozemstvo . . . K 40—
V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej . . . K 28—
za en mesec K 9—30
V spravi prejemna posredna . . . 2—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 7—
za Nemčijo celoletno . . . 8—
za ostalo inozemstvo . . . 12—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna pettirvsta po 60 v
Izahaja vsak dan izvzemaš ne-
telje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Demokratska struja.

VI. Demokracija in Cerkev. — Cerkev v svetovni vojski.

Pri vratih Cerkve se mora pa moderna demokratska struja ustaviti, v cerkev ne sme. Cerkvena oblast izhaja naravnost od Boga, nihče se je ne more dotakniti, nihče je ne more izpremeniti. Je pa cerkev sama v pravem smislu demokratska. Njeni nauki, njene zapovedi, njeni zakramenti veljajo za vse ljudi enako. Ona skrbi za vse stanovce, posebno pa se zavzema za sirote, za bolnike, za zavržene, za največje grešnike. Njeni stanovi so vsem vernikom enako pristopni: duhoven, škof, kardinal, papež more postati tudi mož najnižjega rodu.

Cerkev je v vseh časih izpolnjevala svoje dolžnosti točno po potrebah časa. Tudi v času naše svetovne vojske je svojo nalogo izpolnila in je bila kos vsem časovnim zahtevam. O tem se lahko prepričamo.

Na čelu cerkve je papež. Vso svojo oblast je uporabljal in jo še uporablja, da bi vojsko preprečil ali vsaj čas vojske skrajšal. Stojč nad vsemi narodi je velevlasti opominjal, naj se cestanejo in se dogovarjajo, kako bi mogli skleniti mir, ne da bi posamezne narode tlačili, ampak da bi uvaževali vse njihove pravične zahteve. Zaupal je na narod ameriški, zato ga je pozval, naj pomore skleniti mir.

Ker je pa njegovo mirovno prizadevanje ostalo brezuspešno, se je prizadeval in se še prizadeva, da bi grozote strašne vojske olajšal. Izposloval je pri vladah, da so zamenile one ujetnike, ki so za vojskovanje nesposobni; izposloval je za bolehe družinske očete, da smejo v Švico in se tam zdravijo; izposloval je za francoske duhovnike, naj se v nemškem ujetništvu ravna z njimi kakor s častniki; izposloval je pomiloščenje nekaterim na smrt obsojenim osebam; poslal je denarne pomoči Belgijcem, Poljakom, Rusinom, Srbom; poskrbel je za velikonočna darila našim avstrijskim ujetnikom po Laškem. Kako sijajno izpolnjuje papež nalogo skupnega očeta vseh katoličanov po cellem svetu!

Podobno je cerkev kos svojim nalogam tudi po posameznih državah. Da se o tem prepričamo, pogledjmo delo cerkve in njenih služabnikov po naši škofiji.

Koj spočetka smo se dvignili na splošno cerkveno stališče. Kot vzrok vojske smo v luči svete vere proglasili

upor narodov in držav proti Bogu, ki je vojsko dopustil njim v kazen in v spokorjenje. Poročali smo vernikom, da čas vojske je čas molitve, čas pokore in čas del ljubezni do bližnjega.

Premišljevali smo moralne posledice vojske za mladino, za mladeniče in dekleta, za družine in za vojake. Na konferenci gospodov dekanov v Ljubljani in na pastoralnih konferencah po vsej škofiji smo določili vse naše ravnanje, kako naj bi sedaj, posebno pa po vojski moralno zlo zmanjšali in izlečili. Pripravljani smo.

V pridigah, govorih in spisih smo vernike poučevali in blažili. Z vojaki so duhovniki v tesni pismeni zvezi. Poskrbeli smo jim molekov, svetinjic, molitvenikov, časopisov, knjig in raznih podpor. Celo poseben list za vojake se je zasnova. Nabirali ste prispevkov za potrebe Rdečega križa, za zimsko obleko vojakom, za pohabljenca, za sirote in vdove, za Rusine in za Goričane. Za pomoč posebno po vojski smo utemeljili zraven patronata društvo Dobrodelnost in sedaj se je zasnova Zveza vseh karitativnih naprav.

Ker smo dolžni svojo avstrijsko domovino bolj ljubiti, kakor druge države, ker jo sovražijo najbolj zato, ker je katoliška, ji nismo mogli odreči sredstev, brez katerih bi bila prepuščena samovolji sovražnikov. To je bila naša verska in vestna dolžnost. Zrtvovali smo tudi mnogo cerkvenega imetja in še posebej skoraj vse zvonove. Vnemali smo otroke in starce, dekleta in žene za naporno delo na polju in travnikih, da nas sovražnik ne izstrada; prigovarjali smo ljudem, naj se premagajo in ne ustavljajo zahtevanim voj. dajatvam. Obenem pa smo vedno molili in molimo še, naj nam dobri Oče nebeški skrajša čas pokore in čim prej podeli srečen, časten, stalen mir.

Ako svoje delo pregledamo, moremo ponosno zaklicati, da je bila cerkev popolnoma kos ogromnim nalogam groznega vojnega časa. Oporekati bi mogel le kak zagrizen demokrat, ki bi zahteval, naj bi bili škofje vojsko preprečili. Vprašam, kako pa? Ali naj bi bili nastopili skupno in poslali skupen ugovor cesarju in vladi? Vojska je bila nepričakovano hitro napovedana in koj so vojaške množice, zveste prisegi, hitle na meje branit državo, ki so jo nasprotniki nameravali v kosce raztrgati. Prosim, kaj bi bil ugovor koristil? Prav nič, saj bi bilo naravnost nemogoče zaustaviti ravnokar napovedano vojsko. Ali naj bi bili škofje vernike svarili, naj se pozivu vojnih oblasti

ustavijo? Torej škofje naj bi vernike učili upora in ravnanja proti svetim prisegam? In v obeh slučajih bi bilo konec naše Avstrije!

Oporekati bi mogel le kak zagrizen demokrat, ki bi zahteval, naj bi se mi, kot zastopniki cerkve, upirali vojnim dajatvam in vsem zahtevam za pomoč

Avstriji, da se more vojskovati in vzdružiti do končne častne zmage. Ko bi bili mi tako ravnali, bi bili cerkev osramotili in grešili zoper one dolžnosti, ki nam jih naklada vera do naše domovine. Ne, ravnali smo tako, da se bomo prav lahko zagovarjali pred Bogom, pred državo in pred vernim ljudstvom.

Tri gališka mesta zopet naša.

Rusi so se nekoliko opogumili po presenečenju, ki so ga doživeli. Svoj odpor zdaj bolje organizirajo in postopajo smotrenejše. Rusko vojno vodstvo ze zbralo pri Skalatu več divizij, z njimi je izvedlo protisunek na severno skupino general polkovnika Böhma Ermollija, ki se je pravkar pripravljal, da prekorači med Tarnopolom in Trembovlo Seret. Razvili so se težki boji, v katerih smo končno zmagali mi. Nemški zbori so zavzeli višine na vzhodnem bregu Sereta, kjer so krvavo odbili nove, močne napade Rusov; zdaj napredujejo proti vzhodu. Bitka zahodno od Skalata se še bje, ker pošiljajo Rusi vedno nove sile v boj.

Ker so zmogovito odbili opisani mogočni ruski protisunek, je bilo Böhm Ermollijevi južni skupini omogočeno, da je nadaljevala svoje prodiranje na obeh bregih spodnje Stripe in da je dosegla včeraj črto Monastercyska-Bučač. Tisti deli 7. ruske armade, ki so se umikali ob Narajovki proti Dnjestru, se zato niso mogli več umikati na severnem bregu Dnjestra in so se morali umakniti na južni breg Dnjestra.

Južno Dnjestra so zrušile naše čete trdovratni sovražni odpor in preganjale nato sovražnika dalje na cesto Stanislavov - Tysmienicza - Tlumač - Horodenka in po cesti ki vodi v dolini Pruta iz Nadvorne čez Kolomejo v Sniatyn. Sovražnik se ljuto brani, naši ga morajo vreči iz odseka do odseka. Mi stojimo pred Tysmieniczo in Kolomejo.

V severnih Karpatih smo zavzeli prelaz Jablonica (Tatarski prelaz). Pri izvru Czeremonca se sovražnik drži z močnimi zadnjimi oddelki.

Ruskemu vojnemu vodstvu gre za to, da pridobi čas. Rešilo bi rado v etapskem prostoru vojno blago, ki se zdaj težko nadomesti, z drugih bojišč najbrže pošilja nove sile; boji severno Pripjata so najbrže zato ponehali, kar velja tudi za Mackensenovo skupino, ker so od tam vzeli rezerve, da jih vržejo na gališko-bukovinsko bojišče. Ruskemu vojnemu vodstvu gre posebno

za to, da drži Bukovino, ker če jo izgubi, se mora premakniti tudi ruska moldavska bojna črta.

V vzhodni Galiciji se zdaj nahaja glavna operativna točka pri Tarnopolu, Bučaču in pri Kolomeji, ker lahko padejo dalekosežne odločbe.

Da razbremenene Ruse, nameravamo Angleži izvesti svoj veliki sunek na Flanderskem, ki ga že dolgo nameravajo, tudi Italijani nastopajo ob Soči živahnejše.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. julija. Uradno:

V Vzhodni Galiciji so venčali včeraj operacije zaveznikov novi uspehi: avstrijske čete so vzele Stanislavov in Nadvorno, nemške pa Tarnopol. Zbori zaveznikov, ki zasledujejo sovražnika, so večkrat zadeli na iznova oživil ruski odpor. Severno krilo armade generalnega polkovnika pl. Kövesza je vršlo Ruse v živahni borbi v Tartarskem prelazu z njih višinskih postojank. Avstrijske in nemške divizije so prekoračile Bystrzyco Nadworniansko šele po živahnih bojih. Rusi so se tudi ustavljali in sicer večkrat ob spodnji Zlotilipi. Južno Tarnopola je vrgl sovražnik goste množice nasproti nemškemu polku, ne da bi bil uspeh. V Gozdni Karpatih je sovražni nastop med Tartarskim prelazom in Suzito ponehaval; severno Putna doline je ponovil svoje napade po tesno omejenem začetnem uspehu smo ustavili njegova neskakovalna krdela.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 25. julija. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Vojna skupina generalnega polkovnika pl. Eichhorna.

Rus pod utisom svojih neuspehov in žrtev ni iznova napadel.

Bojna skupina generalnega polkovnika pl. Böhm-Ermollija.

Neprestano prodiramo dalje. Gledal nas je Njegovo Veličanstvo cesar, ko so naše v bojih preizkušene divizije izpadle

LISTEK.

Svetobor.

69
Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec.
(Konec.)

Polom je nastal v njegovi duši in odprta zemlja mu je zijala nasproti. Utrjena je bila v njem vera v odprto žrelo, vedel je dobro, da sv. pismo ničmanj kakor 15krat omeni pekel in prilika o bogatinu in ubogem Lazarju mu je stopala pred oči.

»Ako ne poslušajo Mojzesa in prorokov, tudi ne bodo verjeli, če bi kdo od mrtvih vstal.« Te besede očeta Abrahama so zvene na uho in Friderik se je sklonil na klečavnik in obmiroval, kakor bi mu nedostalo življenja.

Tam zadaj pa se je pomikala po prstih ženska drobna postava. Rahlo mu potrka na ramo in zakliče sočutno:

»Prejasni knez! Kaj te je potrla na zemljo?«

»Dražna, ti si, moja ekonoma, moja prijateljica, moja varovanka, moja tolažba!« se odzove in obrne patrijarh.

»Friderik, kako si čuden? Kaj ti je vendar? Vse je slovesno okrog tebe, božji sijaj se razliva po dvorani, tvoj obraz pa je kakor zvezda, ki ieči za oblakom.«

»Ti ne veš, Dražna, kako čudno je v mojem srcu. Kakor bi se odtrgalo in padlo na tla.«

Dražna se ozre na knjige na mizi in pravi:

»Ze spet tičiš v teh knjigah, ki ti mešajo pamet. Ne tuhtaj preveč in poslušaj očeta Alberika, ki ti pase dušo. Milost božja je prva, ne pamet, ki se moti.«

»Ko bi jo mogel najti, Dražna, to milost božjo!«

»Kako si lepo učil druge, Ljutica te ne more pozabiti, kako si ji tajal srca, a sam pa tako slab!«

»Kakor otrok sem, deklica! Deviški sijaj na tvojih očeh me krepi in zdi se mi, da si pripravljena, da vstopiš v samostan. Pripravljena si že davno, a jaz se ne morem odločiti.«

»Takoj jutri gremo na pot, prečastni knez! Jaz ne morem pričakati, da me sprejmejo praške benediktinke. Ne morem pričakati, da se čez leto dni spet povrnem in začnem kot opatica svoje delovanje pri Sv. Ivanu ob Timavi.«

»Gremo pač, Dražna, toda najprej v Spljet. Ze sem naročil krmarju, da pripravi Zvonimirjevo ladjo za odhod. Jaz moram do spljetskega škofa Lavrencija, da me odveže ali izposluje odvezo od nameravanega izobčenja iz svete katoliške cerkve. Moja duša ne bo mirovala doprei, dokler se ne

spravi, dokler ne doseže stika z ujetnikom v Salernu.«

Dražni se pokažejo solze na trepalnicah in s sočutjem prime patrijarha pod pazduho, rekoč:

»Pojdiva v kapelo svetega zakramenta, Friderik!«

Kakor malo dete je patrijarh sledil svoji tolažnici. Pred Najsvetejšim je odprl svoje srce in podoba škofa Berengarja, ki se mu je za hip prikazala, ga ni mogla obvladati. Svetobor je molil goreče in se je topil v solzah — milost božja je zasijala v njegovo srce, pri velikih knjih pa so se utrinjali solčni žarki in poskakovali veselja na marmornatih tleh . . .

Oglejski patrijarh se je vrnil iz kapele s prejšnjimi krepostmi, le sramežljiv pogled po okolici mu je kazil nekdanji obraz. Sramoval se je svojega otročjega obupa, tudi tega mu je zbrisala nežna roka nežne ekonomice.

Drugi dan je patrijarh odpotoval — s trdnim sklepom, da se vrne iz Spljeta kot novomašnik. Spremljala ga je Dražna, spremljala sta ga tudi Ljutica in Magarovič. Dadni patrijarhov stotnik ni še videl svoje domače grude, odkar je odšel z vojsko Zvonimirovo v Korotan, in zato je želel videti svoje in jim pokazati svojo izvoljenko.

Ljutici je žarel obraz veselja, ko se je zibala pod sinjim nebom na sinjem morju,

smejala se je delfinomu, ki so pljuskali slano vodo proti ladji in skoro je zavpila na glas, ko je zagledala morskoga volka, ki je plaval za ladjo, migal z repom in odpiral žrelo.

»Takah zveri ni v osojskem jezeru,« je rekla.

»In takih deklet ne na morju,« se ji laska Hrvat.

»Kako bo pogledal hrvaški kralj, ako vaju zapazi!« reče Dražna. »Kaj, če vaju pridržijo zase?«

»Tisto pa ne, Dražna!« se oglasi patrijarh. »Zdaj so časi mirni in kralj je moj prijatelj.«

»Kraljica Jelena se bo zasmejala na glas, ko nas pozdravi,« zine spet Dražna.

»Kako si srečna, ekonoma! Vedno dobre volje. Bog te potrdi!« vzkligne Friderik.

»Ne bodi otožen, prejasni knez! Vse okrog nas je veselo, po-kaj bi se vznemirjala tvoja duša, ki gre na angelska gostijo,« nadaljuje Dražna.

Ali patrijarh je bil miren, dasi v skrbeh. Skrbela ga je njegova pot do spljetskega škofa, ker si ni bil gotov, kako se skonča njegov načrt. Vedel je, da pot v škofijsko palačo ne bo tako gladka kakor je gladka morská pot, strah pred ekskomunikacijo mu je mračil spomin. Veliko skalo je bilo še treba prevaliti, preden bo mogel stopiti prvokrat pred oltar.

s Seretske nižine, odbile med Tarnopolom in Trembovljo močne ruske napade in z navalom vzele višine na vzhodnem bregu. Tam smo zopet odbili napade globokih ruskih vrst.

Stanislavov in Nadvorna sta naši. Zadnje čete sovražnika smo povsod odbili.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Čete severnega krila stopajo z enakim korakom kakor tiste sile, ki prodirajo v karpatskem vzhodu. Južno Tartarskega prelaza sovražnik svoje postojanke še drži. Sovražnik je v južnem delu Karpatov v Susidski dolini vdrl v naše črte. Njegov hitropodpirani sunek smo ustavili v zaporni postojanki, ki leži tik zahodno.

Bojna skupina maršala pl. Mackensena.

Na spodnjem Seretu so živahno streljali. Dosedaj nobenih večjih napadov.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 25. julija. zvečer. Veliki glavni stan:

Naše hitro prodiranje v vzhodni Galiciji je prisililo Ruse, da se morajo umikati v Karpatih tudi južno od Tatarskega prelaza.

Cesar na gališki fronti.

Lvov, 23. julija. (Kor. ur. — Zakasnelo došlo.) Včeraj je cesar nadaljeval svoje potovanje do operacijskega prostora pri Kozowi. Do Przemyslana se je peljal z železnico, dalje pa z avtomobilom. Ustavil se je v bivališču zbornega poveljnika podmaršala Hofmanna. Tu sta ga pozdravila zmagoviti armadni poveljniki general kavalerije pl. Bothmer in zborni poveljnik podmaršal Hofmann ter mu podala sijajno poročilo o vojaškem položaju. V spremstvu obeh poveljnikov se je nato cesar peljal preko bojišča, kjer so se mu nudile slike, ki so pričale o izbornem delu naše artiljerije in o paničnem begu sovražnika. Cesar se je peljal na višino južno ceste Kozowa—Tarnopol ter s te točke na podlagi zemljevida zasledoval potek operacij. Navzoč je bil tudi načelnik generalnega štaba baron pl. Arz. Nato se je cesar peljal nazaj v Przemyslany; medpotoma je opetovano stopil iz avtomobila, da je nagovoril mimo korakajoče čete in delil odlikovanja. Popoldne je cesar odpotoval na Dunaj.

Avstrijsko podrobno poročilo o gališki bitki.

Dunaj, 25. julija. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Odpor Rusov je postal živahniji. Brez uspeha so poizkušali, da bi bili s krvavimi napadi utisnili postojanke zaveznikov ob Seretu, med Tarnopolom in Strusovom. Pod Strusovom v ovinku Sereta—Dnjestra avstrijske in nemške čete srečno prodirajo. Na prostoru smo pridobivali tudi južno Dnjestra in v ostrem boju odbili ruske zadnje oddelke ob Bistrici Nadvornianski. Notranji krili vojnih skupin, ki prodirati na severnem in južnem bregu Dnjestra, si bosta kmalu segli v roko. Uspehi Kóveszove armade na poti v Tatarskem prelazu so zrahljali sovražno postojanko med prelazom in Nadvorno. Južno od Tatarskega prelaza ruska in rumunska bojna črta še stoji; kar je pridobila na prostoru v dolinah Casinu in Putna, smo zaprli in je ta reč brez pomena. V

Rumuniji s ood časa do časa streljali besno s topovi, a pehota ni napadala.

Nemško podrobno poročilo o vzhodno-gališki bitki.

Berlin, 25. julija. Wolff javlja: Dne 24. t. m. so naše čete v vzhodni Galiciji povsod mogočno napredovale. Kjer se je sovražnik, ki se je umikal, ustavil, smo ga s hitrimi, mogočnimi udarci vrgli. Občudovati moramo, kako z veseljem in sveže naše čete napadajo. Njih žilavosti ni mogoče prekositi. Naši letalci tekmujejo z večurnimi poizvedovalnimi in daljnimi poleti s četami; ruska krkela zmedejo, ker mečejo na nje bombe in jih obstreljujejo s strojnimi puškami. Večje in manjše množice ujetnikov korakajo po vseh potih na zbirališča ujetnikov.

Plena na velikanskem operacijskem ozemlju ni mogoče niti približno dognati. Rusom smo iztrgali približno 3000 štirjakiških kilometrov. Ze zdavnaj smo vzravnanli, kar je bil pridobil Brusilov s svojo zadnjo ofenzivo. S sijajnim vznosom so vzele naše čete mesto Tarnopol, ki je na več krajih gorelo, vzele so tudi višine, ki leže južno od mesta in so odbile krvavo besne ruske protinapade. Obupen sunek, ki so ga izvedli Rusi jugovzhodno od Tarnopola iz vasice Kipiaczka, v 16 vrst so bili nagromadeni; podpirali so jih oklopni avtomobili, se je zrušil z najtežjimi izgubami mrtvecev, ujetnikov in blaga.

Istotako, kakor vzhodno od Tarnopola, so udarile naše čete tudi proti jugovzhodu in jugu na železniško črto Stanislavov—Bučač—Kopyczynce. Vsled njih pritiska se rušijo na črto Stanislavov—Nadvorna črta za črto, v gozdnih Karpatih smo pa 24. julija iztrgali Rusom zapiralno postojanko, ki zapira prelaz Jablonovnica.

Ruskega poloma ni mogel zadržati tudi obupni odpor Rusov med Stanislavom in Nadvorno ob Bistrici Nadvornianski. Naši so tudi tu Ruse vrgli in jim iztrgali velevažne ceste in železniška križišča mesta Stanislavov in Nadvorne; oba vogeljna stebra ruskih postojank.

Zaplenili smo včeraj večje število topov, med njimi težke; prešteli še nismo zaplenjenih poljskih in jarknih topov, metalcev min, velike množine streliva in pra-teža.

Naše čete derejo neprestano dalje.

Odbili smo ruske razbremenilne napade v južnih Karpatih.

Ob spodnjem Seretu sta nastopila proti našim postojankam dva voda pehote, ki smo jih vrgli brez vsakega truda.

Na seretski nižini in v Dobrudži so streljali le s topovi.

Na severnem delu ruske bojne črte so po strašnih krvnih žrtvah zadnjih dni prenehali napadi.

Gališka bitka mogoče odloči vojsko.

Curij, 25. julija. »Tagesanzeiger« piše glede na bitko v vzhodni Galiciji: Če bosta osrednji velesili še en teden s polno silo nadaljevali svojo ofenzivo, se lahko zgodi, da bodo dogočki, ki se zdaj izigravajo v Galiciji, odločili vojsko in da se mogoče Rusija loči iz vrste vojskujočih se držav. Dejstvo, da se vlade sporazuma ne upajo svojim narodom poročati resnice o galiških dogodkih in jim ne predložijo uradnih poročil ruskega vojnega vodstva, dokazuje, kako zelo vplivajo dogodki na ruskem bojišču na vodilne kroge zahodnih velesil.

Poklonilna brzojavka Tarnopola cesarju Karlu.

Dunaj, 26. julija. (K. u.) Listi javljajo: Podžupan mesta Tarnopola dr. Jakob Horowitz je v imenu občinskega zastopstva poslal ob zopetni osvojitvi mesta poklonilno brzojavko cesarjevi kabinetni pisarni.

Poveljnik poražene ruske južno-zahodne armade.

Ruski južnozahodni armadi poveljuje general Kornilov, ki je sledil generalu Gutorju. General Kornilov je star naš znanec. Bil je že naš vojni ujetnik. Ko so naši prebili pri Gorlicah, mu je krogla strojne puške ranila levo roko. Z devetimi častniki je ušel v gozd, da bi ga ne bili naši ujeli. Preživljali so se v gozdu s koreninami. Lakota in rana sta ga prisilili, da se je končno neki municijski koloni udal. Ko je ozdravil, so ga poslali v Güns. Od tam se mu je posrečilo, da je ušel čez rumunsko mejo.

Rusi pritiskajo na zaveznike, naj jih razbremenijo.

Kodanj, 25. julija. »Reč« poroča: Ruski diplomatski zastopniki v Londonu, v Parizu in v Rimu so na nujen poziv zahtevali, naj zavezniki Rusijo vojaško razbremenijo. Vlade sporazuma obetajo, da bodo Rusom z razbremenilno ofenzivo pomagale.

Dve ruski armadi zaradi strahopetnosti črtani.

Rotterdam, 25. julija. Iz Petrograda se poroča: Zaradi strahopetnosti pred sovražnikom so črtali iz seznama armad 11. in 8. rusko armado. Čete so prideliili drugim armadam. Ruska državna banka se je preselila iz Črnovc v Bradiče.

Angličani v Galiciji.

Kodanj, 25. julija. Ruski listi poročajo, da se bojuje na ruski bojni črti 30.000 angleških vojakov, ki so jih razdelili v razne odseke. Angleške čete so se udeležile tudi ofenzive v Galiciji. Francozov služi v ruski armadi 3000.

Prvi ženski »smrtni bataljon« na bojišču.

Ruski tiskovni urad poroča: Po božji službi v petrograjski katedrali je odrinil na bojišče prvi ženski »smrtni bataljon«.

Proti krivcem ruskega poraza.

Stockholm, 25. julija. Čeli polk 607, ki je zakrivil, da so prebili rusko bojno črto, so postavili pred vojno sodišče radi veleždaje. Vojno sodišče bo sodilo tudi poveljnika jugozahodne bojne črte, generala Guterja.

Rotterdam, 24. julija. »Morningpost« javlja: Odstavili so 9 generalov jugozahodne bojne črte. Sodilo jih bo vojno sodišče.

Notranji nemiri na Ruskem.

Ruski vojni minister o položaju.

Petrograd, 24. julija. (K. u.) Agentura: Ministrski predsednik Kerenskij je izjavil zastopnikom časopisja o položaju. Gre za to, da se moč osredotoči. Začasna vlada hoče varovati državo proti razdiranju anarhije in hoče dobrobit armadi. Vlada se naslanja na zaupanje množic ljudstva in armade. Rešila bo Rusijo in zliha njeno enotnost s krvjo in z železom. Sedanjega polo-

žaja ne bo nihče izbral, da bi se obnovile razmere, kakoršne so obstojale pred revolucijo. V sedanjem trenutku je neobhodno potrebno, da se ustavi umikanje, zajeziti moramo gospodarsko zmedo in urediti finance. Ljudje morajo pozabiti svoje osebne koristi in se ozirati le na koristi države. **Položaj na bojišču je zelo težaven; potrebni so junaški ukrepi.** Prepričan sem pa, da je državni organizem dovolj krepak, da bomo prišli iz vojske, ne da bi se nam odrezal kak del. Vsekakor bo izpolnila začasna vlada svojo dolžnost.

Kerenskij vlada grozovitejšje, kakor je vladal car.

Stockholm, 24. julija. Vojna sodišča v Petrogradu so obsodila na smrt veliko oseb, ki so se udeležile zadnjega upora. Preganjajo vse, ki nasprotujejo vladi. Pravijo, da Kerenskij vlada groznejše, kakor je vladal car.

Diktatura Kerenskeja se bo kmalu končala.

Stockholm, 25. julija. Zastopnica bolševikov v Stockholmu, ki je hitro odpotovala v Petrograd, je izjavila dopisniku »Politiken«, da se bo njegova diktatura ravno tako hitro končala, kakor njegova ofenziva.

Prebiranja v Rusiji.

Genf, 25. julija. »Petit Parisien« poroča iz Petrograda: Kerenskij je zapovedal, naj se preberejo vsi Rusi od 18. do 46. leta ne glede na čin in dostojanstvo. Tudi člane carjeve rodbine bodo prebrali. V okrajih Berničev in Kišinev in v kijevskem vojaškem okraju so razglasili naglo sodbo. V trdnjavi Cherson so razglasili samoupravo.

Novi ruski ministri.

Petrograd, 24. julija. (K. u.) Agentura: Član dume Afenzov je imenovan za pravosodnega ministra in za člana dume, član dume Barišnikov je imenovan za ministra javne preskrbe. Oba pripadata napredni stranki.

Žrtve pouličnih bojev v Petrogradu.

Basel, 25. julija. Število žrtev v pouličnih bojih v Petrogradu cenijo na 2000.

Novi boji v Petrogradu.

Rotterdam, 24. julija. V ostrovskem predmestju Petrograda so se bili med vojaškimi oddelki novi boji. Državna skladišča v Ostrovu je obstreljeval 2. topniški polk.

Petrograd ognjenik, ki spi.

Haag, 25. julija. »Daily News« poročajo iz Petrograda: Neugodna poročila, ki prihajajo iz Galicije, so položaj vlade zelo poslabšala. Vlada je nameravala ostrejšje nastopiti proti neodvisnosti Finske in Ukrajine, a je to zaradi notranjih razmer v Rusiji opustila. Petrograd je podoben ognjeniku, ki spi. Vlada zelo hiti, da skliče ustavodajalno zbornico.

Ruska mesta pred gospodarskim polomom.

Stockholm, 25. julija. Uprave mest Petrograda, Moskve, Odese in še 20 drugih mest so z vlogo naznanile vladi, da jim grozi gospodarski polom. Vlada naj jim posodi takoj 600 milijonov rubljev.

Ruski činovniki prihajajo iz Bukovine v Petrograd.

Stockholm, 25. julija. Listi poročajo iz Petrograda, da prihajajo činovniki iz Bukovine v Petrograd.

Dražna pa je brbljala svojo pot dalje: »Ali so v Hrvatih tudi ženski samostani?« povpraša Magarovića.

»Kajpada so, gospodična! Ali misliš, da se Hrvatice vse pomože?« odvrne Hrvat.

»Šlišala sem, da je sramota za devotko, ako ni vdana,« ugovarja Dražna.

»Ne boj se, dražestna devica! Tudi pri Hrvatih najdeš svojo srečo!« skonča dedni stotnik.

In deklica je zasanjala o sreči v Hrvatih. Zamislila se je, pa je dejala:

»Prečastni patrijarh! Meni je vse eno, ako grem v Spljet ali v Pražo. Skoro mi je ljubša topla Dalmacija kakor mrzli sever. Ti si že Hrvatica, Ljutica, ha, ha, ha, jaz pa mislim biti,« se obrne Dražna na eni peti proti svoji prijateljici in se prisrčno nasmeje.

»Samo čuvaj se spljetske roke, Dražna! Kraljevič Radovan se koprni za tabo,« omeni patrijarh.

»Nič hudega ne bo, prejasni knežev Radovan je ranjen, jaz pa bom ujeta ptica, ha, ha!« vzkligne Dražna in gleda za galebi, ki so leteli proč od ladje.

Ze so se kazali od daleč goli stebri stare Salone in ladja je krenila proti pristanišču.

Spet je oživela za nekaj dni stara družba na otoku Jadranskega ustja v kraljevi palači, grdo se je držal spljetski škof Lavrencij v svojem domu in benediktinci na morskem pomolu so se veselili nepričakovanih gostov.

Z mirom v srcu se je patrijarh vračal

iz Spljeta, dasi ne še kot novomašnik, Dražna pa se je poslovlila nepričakovano od svojih spremiljevalcev, da jo kraljica Jelena odpelje za leto dni k hrvaškim beneditinkam. Hotela je biti opatica.

XVIII.

Ladja oglejskega patrijarha se je vračala in bližala mirno oglejskemu obrežju, kakor je bilo mirno srce patrijarhovo. Zdelo se mu je, da je spet močan in neupogljiv, kakor kršnata skala ob morski obali. Premišljaj je svoj načrt, kako bi prejkoprej zastavil s prezidavo Možniškega gradu in poklical s Češkega svojega ljubljence, opata Božetaha. Mirno je bilo morje, tiho je bilo ozračje in niti sanjal ni patrijarh o bližajoči se nevihti s Krasa...

Malo ladjico je krmar opazil v daljavi. Hitro se je pomikala, dokler se ni pokazala od blizu. Stari Stojdrag je stal na krovu in poleg njega opoda Zderad. Skrb in strah se jima je bral na obrazu, zakaj opoda je kazal na oklepu krvave sledi.

»Prečastni patrijarh! Zaveslaj semkaj na obrežje! V Ogleju je grozno,« pripoveduje Zderad.

»Upor, zarota zoper tebe! Seliški grof ga je provzročil, ko te ni bilo doma,« pristači Stojdrag s tresočim glasom.

»Ze sinoči so hodili Vialtovi hlapi skrivaj po hišah svojih zaveznikov in kličili k uporu. Postni dnevi so se pričeli in ni malo nas ni bilo mar, da nameravajo kaj takega. Na vse zgodaj so se vzdignili in jeli napadati meščane tvoje misljenja. Mi

nismo držali križem rok in smo se jim uprli,« pripoveduje Zderad.

Patrijarh se je skoro onesvestil. Pa se ojučali in tolaži svoje spremstvo.

»Na vse zgodaj se je začel boj, ki se je vršil največ na trgu sv. Ivana. Držali so se naši dobro, a morali so se naposled umakniti. Ne ustraši se preveč, prečastni, padel je Kojata in padel Smil,« obvešča Stojdrag.

Patrijarh pa poskoči, kakor bi ga pušica zadela v srce in zavpije:

»Brž, brž, na pomoč!«

Molk je nastal. Friderik se je naslonil na ograjo in globoko vzdihnil. Smrt dveh dragih mu je pretresla drobno. Ali že je zatrl bolečine v srcu in solze na očeh, ko se ladji približate obrežju, ki se je nazivalo »aque gradatae,« kraj, koder so sv. Kancijan in njegovi tovariši prelili kri za sveto krščansko vero. Potniki izstopijo. Pri izlivu Soče v morje so jih že čakali konji in v dijme diru jašejo proti Ogleju.

Na trgu sv. Ivana se ustavijo. Strašni prizori so se pokazali. Po tleh je ležalo polno mrtvecev in ranjencev, ki so milo jekali in klicali na pomoč. Patrijarh skoči s konja, zagledavši na tleh poleg vodnjaka svoja prijatelja, Kojata in Smila. Smilova glava je slonela na Kojatovih prsih, pa življenja ni bilo več, ne v glavi, ne v prsih. Friderik se sklone nad mrtvimi trupli in bolesno vzkligne: »Tvoj otec je umrl za stare bogove, sin Vseborov, ti pa za krščansko poštenje!«

¹ Stopnice v vodi.

Magarović pa je med tem zbiral razkropljene oklopnike in prevzel poveljstvo namesto padlega Kojate. Poprosil je za patrijarhov blagoslov in krenil proti cerkvi sv. Sira, da udari na zarotnike. Stojdrag je odpeljal Ljutico in konje v palačo, patrijarh pa je krenil peš proti baziliki. Zamisljen in potrj se stopal po božji veži, korak je bil težak, da je odmeval ob mogočnih slopih. Pri zadnjem stopu krene v stran in izgine po stopnicah v stari kripti.

Drobni stebrički so ločili kripto v tri dele. Slikane stene so žarele ob strani in pod slikanim obokom je ležal na sredini velik sarkofag s sv. močmi sv. Mohorja. Patrijarh poklekne h grobu, iskreno vzdihne in se topi v topli molitvi. Nikoder se mu ni zdelo tako varno, kakor na tem svetem kraju, pomočenem s krvjo mučenikov.

Tam na trgu Vseh Svetih pa se je tisti čas boril obupen boj. Stotnik Magarović se je pokazal junak in neusmiljeno udrihal po zarotnikih, da so kar cepali na tla...

Patrijarh je molil dalje za srečen izid boja, za zatrtje upora, za ponizanje zarotnikov, za ljuba mu prijatelja s Češkega. Podoba njegove matere Ide mu je šinila pred oči, pa je tudi zanjo zaprosil. Molitev mu je mašila ušesa, da ni opazil sence, ki je švigala po mozajčnih tleh, zatopljen je bil v božjo milost, da njegove oči niso videle moških stopinj, ki so se plazile po levih stopnicah navzdol.

Solčni žarki so lili skozi ozke line in delali bujno svetlobo.

»Moj Bog, kaj to pomeni?« zakliče hi-doma Friderik in se skloni po koncu.

Vstaja v Rigl.

Stockholm. Posadka v Rigl se je uprla. V Petrograd so došla odposlaništva, ki se pritožujejo proti vladi. Odposlaništva so zaprla, a izpustili, ker je to zahteval delavski in vojaški svet.

Upori na Kavkazu.

Bern, 24. julija. (K. u.) Ruski sotrudnik lista »Bunda« poroča, da je prišla v Vladikavkaz cela divizija strelcev, ki je zapustila kavkaško bojno črto.

Za samoupravo Sibirije.

Stockholm, 25. julija. Na ljudskem shodu v Tomsku so zahtevali s posebnim ozirom na zemljepisne, etnografske in gospodar. razmere Sibirije obsežno samoupravo, notranje politične posle naj bi vodila sibirski duma.

Ruska vlada se ne upa razpustiti finskega deželnega zbora.

Stockholm, 25. julija. (K. u.) Stockholms Tidningen poroča: Vodilni krogi v Petrogradu se ne upajo razpustiti finskega deželnega zbora, da svojega položaja še bolj ne poslabšajo.

Vojska z Italijo.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 25. julija. Uradno: Pri Soči so tudi včeraj živahno streljali s topovi.

Načelnik generalnega štaba.

Topniški boji ob Soči.

Dunaj, 25. julija. Vojni tiskovni stan: Na soški bojni črti so s topovi nekoliko živahnejše streljali, posebno vzhodno od Gorice in pri Kostanjevici.

Italijansko uradno poročilo.

24. julija. Sovražnik je včeraj na tridentinski bojni črti živahno nastopal. Njegovi oddelki so poizkušali motiti naše čete pri Tierno (Mori) med delom in vzeti našo prednjo postojanko v dolini Posina. Našim postojankam so se približali v Val Zanca (potok Vanoi), v dolini San Pellegrino in pri Ober-Bachernu. Topništvo je besno obstreljevalo razne odseke naših postojank v dolinah Veltlin in Camonica in v Judikariji. Naša pehota je povsod popolnoma odbila sovražnika, naše baterije so se odločno borile s sovražnimi topovi. Z ognjem naših strojnih pušk smo presenetili sovražni oddelek v dolini Rimbiano, na levi strani Riena; moral je bežati; zadali smo mu znatne izgube. Na karnijski bojni črti je topništvo posebno delalo na to, da moti delo sovražnika v njegovih postojankah. Razkropili smo sovražne oddelke v Giorgio Veranis (Degano) in v Zapoški dolini. Na julijski bojni črti so se borile vzhodno od Gorice patrolje. Pri Mrzlem vrhu, na Vodilu in pri Kostanjevici so se s topovi besneje borili, kakor navadno. Naši dve bombni skupini, spremljevala so ju preganjalna letala, sta poleteli nad sovražne vojaške lope in železniške naprave v Štanjelu in sta metali bombe na nje. Kljub ljutemu obrambnemu ognju sovražnika so se operacije uspešno izvedle. Vsa naša letala so se vrnila v dobrem stanju.

25. julija. Na tridentinski fronti smo kaj hitro odbili poskuse sovražnika, da bi presenetil naše izpostavljenе čete pri jezeru Loppio, vzhodno od Gardskega jezera in pri Cosmagnonu (Pasubio). Naše baterije so obstreljevale sovražne okope pri Laresu (Adamello) in v polno zadele stan nekoga avstrijskega poveljnika na visoki pla-

noti Tonezza; razkropile so skupine delavcev v dolinah Astico in Calmera in povzročile požar v sovražni municijskii zalogi na Colbriconu. Na Julijski fronti obojestranski artiljerijski ogenj, ki je bil v bovški kotlini, kjer smo zadeli sovražne vojaške tabore lop, in na Krasu vzhodno od Jamelj silnejši in živahnejši.

Cadorna v Parizu.

Lugano, 25. julija. Cadorna in viceadmiral Thaon di Revel sta došla v Pariz. Cadorna se je posvetoval s francoskim generalom Foskom in angleškim generalom Robertsonom, Thaon di Revel s francoskim admiralom Le Bon-om, angleškim admiralom Jellicoe in severoameriškim admiralom Sims-om. Po dosedanjih poročilih je te vojaške razgovore ločiti od istočasnih diplomatskih.

Boji na zahodu.**NEMSKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 25. julija. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega. Bojna črta na Flanderskem je tvorila tudi včeraj prizorišče najbesnejših bojev s topovi, ki so trajali v noč.

Močni angleški poizvedovalni sunki so se ponovili v več odsekih; vse smo odbili v naših udrtninskih postojankah.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Francozi so doživeli poraz na »Winterbergu« pri Craonne, kjer so se izjalovili njih močni napadi na naše nove postojanke. Nastop sveže divizije ni ničesar dosegel.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 25. julija zvečer. Velika glavni stan:

Na Flanderskem do skrajnosti streljajo s topovi.

Topniška bitka na Flanderskem.

Berlin, 25. julija. Wolff poroča: Na zahodnem bojišču so z ozirom na divjo topniško bitko, ki besni na Flanderskem, vsi drugi dogodki malopomembni.

Pariška konferenca.

Pariz, 24. julija. (K. u.) Agence Havas: Angleški in italijanski odposlanci so danes zjutraj došli. Lloyd George je obiskal Ribota in se delj časa z njim posvetoval. Popoldne bo Ribota sprejel Sonnino.

Pariz, 24. julija. (Kor. ur.) Agence Havas: Danes dopoldne je imel posvet sporazum v zunanem ministertvu prvo sejo. Sklenili so, da bodo o sklepkih strogo molčali.

Ženeva, 25. julija. Pariški listi prinašajo dolga poročila o konferenci štiri-rišporazuma, ki zboruje v Parizu. Pravijo, da bo Sonnino na konferenci izjavil, da ima Italija vsaj toliko pravice do Trsta, kakor Francoska do Alzacije Lorene. Dalje bo v imenu italijanske vlade zahteval, da se Italiji prepusti nekatera strategična opiraljšča na vzhodni obali Adrije in pa trajno posest Valone. Najvažnejšo točko konference tvori sklep nemškega državnega

zbora o vojnih ciljih. Konferenca bo sestavila odgovor na to.

Lloyd George se trudi, da bi člane konference pridobil za svojo formulo, ki izraža, da se bo štirišporazum pač pričel pogajati s svobodno Nemčijo, ne pa z avtokratično vladno Nemčijo.

Lugano, 25. julija. Italijansko dnevno časopisje soglasno izraža mnenje, da bo pariška konferenca za nadaljni potek vojske izredno važna. Turinska »Stampa« pravi, da je grško vprašanje nasproti velikim vprašanjem vojnega vodstva in mirovnega problema izgubilo skoro ves interes. Konferenca bo posebno važna radi položaja na Ruskem; z ozirom na to, kakor tuži z ozirom na zahtevo ruske začasne vlade da se na konferenci entente v avgustu razpravlja o vprašanju revizije vojnih ciljev, je sedanja konferenca dolžna, da se pripravi na posvet z Rusi in zavzame stališče napram mirovnemu vprašanju.

Vojni cilji Angleške

London, 25. julija. (K. u.) V spodnji zbornici je lord Robert Cecil odgovarjal na kritiko Dillona o balkanski politiki vlade in dejal, da ni res, da bi vlada pustila Srbijo na cedilu. Vlada nikakor ne namerava odstopiti od svoje obveznosti, da mora namreč Srbija dobiti popolno neodvisnost in odškodnino.

Lord Cecil soglašja z naziranjem nekega poslanca ki je dejal, da **Avstrija ni glavni sovražnik. Glavni sovražnik mora biti Nemčija.**

Kar se tiče splošnih mirovnih načel, mora biti prvo načelo, da ostane mo zvesti svojim zaveznikom. Glede Alzacije-Lorene mora Francoska izraziti svoje želje, Angleška jo pa mora podpirati. Kar se tiče jugoslovanskega gibanja, je nevarno iti dalje, kot je šla vlada v svojem odgovoru Wilsonu. Vlada je v tem odgovoru izjavila, da želi med zatiranimi narodi osvoboditi tudi srbski narod. Ne gre pa delj in se tudi ne veže na gotovo obliko osvoboditve. Drugo načelo, za katero se Angleška vskuje, je trajen sporazum in zadovoljiv mir, ki ne sloni na osvojitvi in gospodstvu, marveč na samostojnosti narodov in ki jamči za novo razmerje proti bodočim izpremembam.

Tretji veliki vojni cilj je odstranitev nemškega militarizma. Če se v Nemčiji v resnici ustanovi demokratična vlada, bo s tem dano močno jamstvo, da se nemška politika končnoveljavno izpremeni in da se primerno zmanjšajo nevarnosti, ki bi jih bilo v bodočnosti pričakovati od Nemčije.

Posvet sporazuma v Ameriki.

Rotterdam, 25. julija. (Kor. ur.) »Manchester Guardian« poroča s 15. t. m. iz Washingtona: Gotovo je, da bodo sklicali v Newyork posvet, ki se ga bodo udeležili zastopniki Rusije, Francije, Anglije, Italije in Združenih držav. Sklepali bodo o novi izjavi glede na vojne smotre zaveznikov. Francija in Anglija sta vabilo že sprejeli.

Berlin, 25. julija. »Herald« poroča iz Newyorka: Senator Stone je z 18 senatorji stavil na kongresu važen predlog glede na govor nemškega kanclerja. Pokret za mir se v Ameriki zelo širi. Stave, da se bo še letos sklenil mir, izkazujejo sledeče razmerje: 5 : 3.

Notranja politika.**Državni zbor ne bo zboroval v avgustu.**

Dunaj, 25. julija. Zbornica se je imela sestati sredi avgusta k zasedanju. Sedaj so se začeli v parlamentarnih krogih obračati glasovi proti poletnemu zasedanju zbornice. Zato bo imela zbornica plenarno sejo šele v jeseni. Kot vzrok te odložitve navajajo: Sedanja vlada je le prehodna, treba bo dati čas do jeseni, da se sestavi nova.

Posvetovanja v Pragi.

Praga, 25. julija. Za jutri napovedano zborovanje Češkega svaza je preloženo. Včeraj so se vršila pripravljana posvetovanja predsedništva Češkega svaza in ustavnega svazovega odseka glede skupnega zborovanja z narodnim odborom. Temelj vseh posvetovanj je državnopravna deklaracija Češkega svaza dne 30. majnika.

Čehi in Jugoslavlani.

Časopisje obširno piše o posvetovanjih Čehov in Jugoslovancev v Pragi. Nemci že vedo povedati, da je razdor med Jugoslavlani in Čehi neizogiben. In veselo se tega. Tudi posamezno češko časopisje postaja nervozno. Vprašanje je, ali se bomo zedinili Jugoslavlani in Čehi glede taktike pri reformi avstrijske ustave. — Mi se danes v vsa domnevanja ne spuščamo. **Naj bo taktika Jugoslovancev in Čehov mogoče hitro različna. Naše skupne vezi, našega**

skupnega nastopa v parlamentu in povsod ne bo zrahiljal več nobeden. Zato smemo čisto mirno zreti v bodočnost.

Zastopnika Jugoslovanske kluba pri posvetovanjih v Pragi dr. Korošec in dr. Krek bosta vedela svojo dolžnost.

Mažarske izmišljotine.

Mažarski in nemški listi so prinesli vest, da sta narodna zastopnika ogrskih Slovkov Samuel Mudrouš in Matija Dula vložila v kabinetni pisarni na Dunaju protest slovaškega naroda proti češki državnopravni deklaraciji. Kakor poroča »Venkov«, je ta vest popolnoma izmišljena. Samuel Mudrouš sploh ni eksistiral, pač pa je bil Pavel Mudrouš predsednik narodne slovaške stranke. Ta je pa že pred leti umrl in zato ni mogel proti češki državnopravni deklaraciji protestirati. Njegov naslednik Matuš Dula ni vložil sploh nobenega protesta in ni prišel v nobeni deputaciji na Dunaj.

Tudi take laži Mažarom ne bodo pomagale!

Za sklicanje bosensko-hercegovskega sabora.

V Budimpešti so imeli hrvatski delegati z dr. Dimovičem posvetovanje, na katerem so sklenili zahtevati v obliki interpelacije sklicanje bosenskega sabora. V imenu hrvatske delegacije sta šla Nikolić-Podrinjski in Babić-Gjeralki k ministrskemu predsedniku grofu Esterhazyju, ga obvestila o tem sklepu in mu predstavila dr. Dimoviča. Sunarić ni bil navzoč, ker je bil brzojavno poklican v Sarajevo.

V imenu hrvatske delegacije je vložil dne 23. t. m. pl. Hreljanović v ogrskem parlamentu interpelacijo, nato jo je utemeljeval v hrvatskem in mažarskem jeziku. Povedal je, da je ljudstvo v Bosni in Hercegovini že tri leta tlačeno in brez vsake svobode. Pravosodje je padlo že tako nizko, da nimajo ljudje vanj nič več zaupanja. Razpravlja o tamošnjem pravosodju. — Prehrana je tako slabo organizirana, da ljudstvo gladuje. Zahteva sklicanje bosensko-hercegovskega sabora in vpraša ministrskega predsednika: Kakšne korake misli podvzeti gospod ministrski predsednik, da se takoj skliče bosensko-hercegovski sabor?

Ministrski predsednik grof Esterhazy je odgovoril sledeče: »Omejujem se na kratko izjavo. Ne smatram za pripravno dati o tem vprašanju za sedaj meritorne izjave.« — (Odobranje pri Madžarih.)

Izjave v ogrskem državnem zboru.

»Arbeiter-Zeitung« od 24. julija poroča: Iz Budimpešte javljajo: V državnem zboru so poslušali danes zopet »izjave«. Preden je prišla zbornica na dnevni red, je govoril gospod grof Tisza za to, da bi, kakor je rekel sam, »izjave nemškega državnega zbora našle odmev tudi v ogrskem parlamentu«. Toda »odmev« ni najvažnejše, ampak reklama za Tiszo, ki bi svetu rad pokazal, da je še vedno najmočnejši mož na Ogrskem. Mirovni izjavi je pridružil Tisza sledeči denuncijantski napad na Čehe:

»Pri tej priliki moram spraviti na razgovor gotove izjave, katere so izrekli češki politiki v Avstriji. S temi ravno tako nesramnimi kakor smešnimi izjavami se nočem baviti. Poudarjati hočem le, da je neki češki poslanec v zadnjem času izjavil dvakrat, da sn z vprašanjem odstopa slovaških komitatov ne mara pečati, ker bo to vprašanje rešeno na mirovnem kongresu. Notranje zadeve monarhije spravljati pred zunanji aeropag je izdajstvo. Proti češkimi politikom ne polemizira. Vpraša pa: Kje je avstrijska vlada? Je-li v Avstriji vse dovoljeno? Avstrijsko vlado je treba opozoriti, da izpolni svojo dolžnost in da ne dovoljuje takega razžaljenja ogrskih interesov.« »Arbeiter Zeitung« pristavlja: Kako si pač ogrska gospoda vso to stvar predstavljajo? Ali hočejo vsakega, ki ne respektira dovolj ogrskega globusa, zapreti v dosmrtno ječo? Tiszi bi to že dišalo, ampak časi, ko je on gospodoval tudi nad Avstrijo, so preč...

Jugoslovanska ideja in avstrijski Italijani.

»Eco del Litorale« prinaša sledeči članek pod naslovom »L'idea jugoslava«: »Znani djakovski škof mons. dr. Strossmajer je upal z ustanovitvijo Jugoslovanske akademije v Zagrebu združiti tri narode: Hrvate, Srbe in Slovence. Toda vsa njegova prizadevanja so bila zaman, ker niso Srbi ničesar hoteli vedeti o združitvi. Ti so vedno naglašali svoja stremiljenja in so proklinjali »hrvatsko megalomanijo«, kakor so definirali jugoslovansko idejo.

Slovinci nimajo do danes še nikake jasne predstave o tem vprašanju. Oni stoje samo na svojem slovenskem programu, ki izključuje vsako jugoslovansko idejo. V bistvu niti sami Hrvati in Srbi si niso na jasnem, kaj naj si predstavljajo pod pojmom »jugoslovanska ideja«. Ali naj opuste Hrvati svoj hrvatski program, Srbi srbski in

Dva našemljena neznanca v viteški obleki sta stala pred njim.

»Kje imaš Kocljevo pismo?« se oglasi eden izmed njiju in potegne svoj meč.

Patrijarhu se šibe noge, ali glas mu je miren.

»Morda Kocljevo pismo o ustanovitvi možniškega samostana?« povpraša Friderik.

»Hrani ga moj dedni komornik.«

»Podpiši to pismo!« zine sosedni vitez in pomoli Frideriku popisano koženico, s katero naj bi se patrijarh zavezal, da odstopi možniški grad Leopoldu, seliškemu grofu v popolno last.

Friderik vzame pismo, ga prebere in spet vrne, majaje z glavo:

»Ne morem, božja človeka! Ustanova je sveta zadeva, ki sega do vesti.«

»Podpiši, ako ne, ti potisnem bodalo v srce!« sikne prvi vitez.

»Leopold, ne okrvavi svojih rok z nedolžno krvjo!« odvrne patrijarh.

»Nisem Leopold, toda dal boš zadoščene najprvo meni, ki si me sunil čez prag brez vzroka!« se zadere spet našemljeni prvi vitez.

»Morda si Vialto? Ako si, vedi, da je udanost prva reč pri podanikih; ker nisi hotel zapriseči zvestobe, te tudi nisem mogel obdržati,« nadaljuje Friderik premišljeno.

»Podpiši, ako ne, si sin smrti... Tako je zatrdil drugi vitez.

»Prisegel sem na evangelij, ne morem, viteza!«

Že je stegnil prvi svoj meč, kar pomoli glavo v krypto — Stojdrag. Skrb za patrijarha ga je prignala v krypto.

»Stoj, morilec!« se oglasi stari ribič in potegne svoj meč. Meči se križajo, patrijarh dvigne roko nad drugim vitezom, da bi mu strgal krinko raz obraz, ali ta mu zasedi meč v srce — — —

»Stojdrag, vse moje je tvoje. Marija, pomagaj!« vzdihne Friderik v svoji krvi.

Krik je privabil tudi druge, da so prihitali v krypto... Napadalca sta zbežala po drugih stopnicah. Ali tudi Stojdrag je že obležal v svoji krvi. Našemljeni vitez mu je preklal lobanjo — — —

Opat Alberik je prihital z drugimi in pokleknil poleg patrijarha.

»Ljubi gospod oče! Svakova roka je v ozadiju. Našemljena viteza sta Vialtova. Ali odpoved Možnice ali smrt! In tako je prišla smrt,« govori patrijarh s pojemajočim glasom.

»Žrtev poklica!« vzdihne opat.

»Odpuščam mu,« še vzdahne češki knez in umolkne za vselej.

»Proficiscere, anima christiana!« je šepetal belinjski opat in križal umirajočega patrijarha.

»Mučenec je umrl,« je šel glas po Ogledju.

¹ Odpotuj, duša krščanska — — —

Slovenci slovenski samo v korist te ideje? In kako ime naj dobi nova jugoslovanska država?

That is the question. (To je sedaj vprašanje.)

Poslanec dr. Ribač je povedal v Trstu na shodu zaupnikov političnega društva »Edinost« dne 1. t. m. sledeče:

Stojimo na stališču demokratičnega razvoja narodnega načela. Izjavili smo se za združitev vseh Jugoslovanov in sicer na temelju hrvatskega državnega prava. To dejstvo je vzbudilo veliko radost na Hrvaškem in v Bosni Hercegovini pri vseh sirankah brez razlike vere.

Te besede na zborovanju zaupnikov »Edinosti« so našle lep odmev. Poslanec dr. Ribač predlaga in hrvatska javnost sprejme. Sicer pa, četudi bi v smislu besed dr. Ribača izjavili Srbi in Slovenci za hrvatsko pravo, — to ne pomeni še ničesar — Hrvati nočejo še tega verjeti.

V teh dneh so razglasili v hrvatskih časopisih dr. M. Kovačević, dr. Pazman, dr. Šafar in baron Ožegović poziv, v katerem izjavljajo, da hočejo ustanoviti posebno čisto hrvatsko stranko proti jugoslovanski utopiji. Isto nasprotstvo najdemo tudi v Bosni in Hercegovini ter v Dalmaciji in sicer na strani onih elementov, ki nočejo zanikati svoje hrvatske narodnosti in svojega hrvatskega jezika radi takih novotarij.

Sicer pa kaj pomeni vse to? To znači, da so hrvatski, srbski in slovenski poslanci z ustanovitvijo jugoslovanskega kluba ustvarili novo stranko in nimajo še pristašev. Njihovi volilci so te poslance izvolili na drugačnem programu jugoslovanskem. Toda njihovi poslanci so spremenili svojo politiko, ne da bi vprašali svoje volilce.

Kako naj si razlagamo ta izrodek fantazije v parlamentarnem smislu?

Tako razlaga glasilo Faiduttija in Bugatta jugoslovansko vprašanje. Glasilo Faiduttija in Bugatta, ki se imata zahvaliti za svoje mandate slovenskim volilcem, pa zastopajo vselej in povsod protislovenske koristi. Kdo se prodaja Nemcem izmed Lahov razven Faiduttija in Bugatta? Radovedni smo na njihove volilce, kakava navodila jim bodo dali pri prihodnjih volitvah. Sicer pa, naj bodo pomirjeni, njih ne bomo vprašali, kako politiko naj vodi Jugoslovanski klub.

Razna novičla.

Neutralsci slave Böhma Ermolija in junaka Boroeviča.

Curih, 24. julija. (K. u.) »Neue Züricher Nachrichten« pišejo o naši ofenzivi v Galiciji: Siloviti vojni dogodki se gode te dni na ruski bojni črti, ki spominjajo na velike dni, ko so prebili pri Dunaju. Cela ruska osrednja bojna črta je zrušena in se umika. Slavo si je pridobilo zdaj ime Böhma-Ermolija. Sporazum bo moral svoje nazore o »vojni izčrpanosti« Avstrije zelo popraviti. Junak Boroevič je že v deseti soški bitki pokazal, kaj je na tem, ravno to kaže zdaj Böhma-Ermolij na ruskem pozorišču. Počakati se še mora, kako bodo novi dogodki vplivali na političen položaj v Rusiji in na splošen položaj. Sporazum zdaj ve, da je kakor Nemčija, tudi Avstrija ohranila svojo junaško in premočno voljo zmagati. Kaj pomenijo v primeri s tem govori, če jih tudi govori kak Lloyd George.

Aretacija brigadirja poljskih legij Pilsudskega.

Kakor smo poročali, so Nemci aretirali brigadirja poljskih legij Pilsudskega. Formalni povod aretacije je napačen potni list, starega se je baje posluževal Pilsudski. Notranji vzroki aretacije so vse globokejši.

Kakor poročajo z Dunaja, je imel včeraj poljski soc. dem. poslanec Diamand v zadevi aretacije Pilsudskega razgovor z ministrskim predsednikom dr. pl. Seidlerjem. Obrazložil mu je težke posledice aretacije in ga prosil, naj tozadevno nujno intervenira pri nemški vladi. Kakor poročajo iz poljskih parlamentarnih krogov, je obljubil ministrski predsednik svojo pomoč in je že konferiral v ti zadevi z zunanjim ministrom grofom Czerninom.

Poljski soc. demokratje zahtevajo radi te aretacije takojšnje plenarno zborovanje Poljskega kola.

Vojno berilo.

Dunajsko časnikarsko društvo »Concordia« je razpisalo dve nagradi po 10.000 kron za dva najboljša vojna romana; pisatelji morajo biti Avstrijci — mi pristavljamo: avstro-nemški židje.

Ravno tako židovska »Sonn- u. Montags-Zeitung« komentira ta razpis nagrad med drugim tako-le: Statistika o vojaškem berilu, katero je nedavno objavila »Köln. Ztg.«, je zelo poučna. Ta list je objavil tabelo, iz katere je razvidno, kakšne knjige so si vojaki najraje izposojali iz novo ustanovljene divizijske knjižnice. Na prvem mestu stoji knjige razburilivega značaja, kakor to obetajo že naslovi knjig. Mnogo zanimiveje je pa, česar vojaki ne marajo. Med temi knjigami so naštet: Clausewitz,

Grundgedanken über Krieg, Der Krieg, Wie der Weltkrieg ausbrach, Krieg und Sozialdemokratie; potem pa vse knjige, ki so v zvezi z »nemški« (nemški duh, nemško bistvo, nemško delo, nemška umetnost, nemški človek, nemško ljudstvo itd.). — Značilno!

Iz kuratorijeve seje za pospeševanje obrti na Kranjskem.

V torek 24. t. m. dopoldne ob 10. uri se je vršila kuratorijeva seja zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem v magistratni dvorani. Predsednik g. Kregar je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, posebno z Dunaja došlega sekcijskega načelnika g. Hassa, zastopnike deželne odbora g. dr. P e g a n a, vlad. svet. g. Šubica in združ. inšt. g. S t e s k o. Overovateljem zapisnika je predsednik imenoval gg. S t e s k o in P e n g o v a.

G. dr. P e g a n j e naglašal naklonjenost dež. odbora, zlasti dež. glavarja napram zavodu posebno pa bo dež. odbor podpiral ustanovitev vajeiškega doma, ki se namerava ustanoviti v Ljubljani.

Sekcijiski načelnik g. H a s s se je zahvalil za pozdrave in je naglašal, da bo zavodu in njegovemu stremljenju vedno naklonjen. Pozdravil je imenom ministrstva za javna dela, katerega bo v kuratorijevih sejah zastopal. Šel bo našemu ljudstvu vedno kolikor mogoče na roko, vsaj ga pozna, ker je služboval ravno v naši kronovini 22 let. Po udarjal je potem g. sekcijiski načelnik, kako velikanski uspeh so pokazali obrtniki pri izvrševanju vojaških dobav, tako da čisto nič ne zaostajajo za veliko industrijo in so dokazali ravno iste zmožnosti. Ko bodo prišli obrtniki iz vojske domov, bo treba zanje tudi kaj storiti, da se popravi škoda, katero jim je napravila vojska. V tem oziru se pripravljala dela že vrše.

Kakor smo čuli, se je odredba, da se obrtna šola v Ljubljani poviša v višjo obrtno šolo, kar je za našo kronovino neprecenljive vrednosti, po nasvetu g. sekc. načelnika, kateremu se je predsednik zavoda tudi primerno zahvalil.

Nato je podal predsednik obširno poročilo zavodovega delovanja v zadnjem času, iz katerega posnamemo, da je zavod vršil velikansko delo, da preskrbi domačim obrtnikom dela, zlasti krojačem in krojačicam. Zavod je v teku vojske izdelal 728.525 kosov raznih vojaških montur. Pa tudi domače delavke in begunci so imeli posla, vsaj je bilo zaposlenih pri izdelavi slamnatih obutev 30 poverjenikov in nad 2000 delavk. Izdelalo se je 180.296 parov slamnatih čevljev v kratki dobi 4 mesecev. Izplačala se je samo za napravo teh obutev vsota 277.000 K. Intendanca kakor tudi vse vojaške oblasti so šle zavodu na roko, za kar jim gre posebna zahvala. Da pa je zavod splošno z vojaškimi dobavami tako uspel, gre zasluga tudi sekcijiskemu načel. g. Hassu.

Za vračajoče se obrtnike ob času miru, bo treba poskrbeti, da se rane, katere jim je vojska prizadajala, čim najhitreje zacelijo. V tem oziru se je že pričelo delovanje in sicer je nižjeavstrijski deželni odbor sporazumno z moravskim deželnim obrtno-pospeševalnim svetom sporazumno z vsemi drugimi obrtnopospeševalnimi zavodi pričel tozadevno akcijo. Vršil se je na Dunaju sestanek vseh omenjenih zavodov trgovskih in obrtnih zbornic ter se izvolil izvršilni odbor. V tem odboru sem za Kranjsko jaz, če pa nimam časa, me zastopa ravnatelj. Vlada je zagotovila, da bo akcija uspešna in da bo vlada prispevala do 50 % kritja za kredite obrtnikom. Posojila se bodo dajala v najvišji meri do 4000 K. Podrobnosti seveda bo treba še določiti in organizirati, kar bo svoj čas itak v eni seji prišlo do razgovora.

Zavod je vršil v tej dobi tudi svojo normalno mirovno delo, zlasti v sodelovanju z različnimi obrtno-produktivnimi združenji. Najboljše se drži »Prva željska in železobrt. zadruga v Kropi«, ki je z vsemi svojimi močmi zaposlena. Slabše se godi drugim obrtno-produktivnim združenjem, ki po večini trpe vsled pomanjkanja delavcev ali materiala. Domača industrija propada iz enakih razlogov. Za lončarje je preskrbel zavod svinčeno steklino; vložena je pri c. kr. trgovskem ministru prošnja, da se zopet dovoli primerne količine, da bodo mogli svoje izdelke izvršiti.

Šivanje vojaškega perila je popolnoma prenehalo. Zavod je svoječasno sprožil akcijo v svrhu preskrbe lesa za naše suhorobarje iz gozdov verskega zaklada; žal je pomanjkanje delavcev in skoraj popolna ustavitve onemogočila izrabo uspehov, ki jih je zavod že dosegel pri raznih centralnih oblastvih.

Slabo se godi naši čipkarski domači obrti; čipkarice so nakupovale sukanece od raznih spekulantov po neverjetno visoki navitih cenah, sedaj pa ne morejo izgotovljenih čipk prodati niti za ceno, kakor so one dale za sukanece. Zavod je na lastni račun preskrbel večjo množino sukanece, katerega bo oddal čipkaricam po originalni tovarniški ceni.

Na obrtnoizobraževalnem polju je moral zavod delo skoraj do cela omejiti; na razpologo ni učnih moči niti obrtnikov, ki bi se udeleževali pouka. Za invalide-obrtnike je preskrbljeno vsaj deloma na invalidni šoli v c. kr. državni obrtni šoli.

Zavod se je zavezal tudi za skrbstvo vajencev in bo krepko sodeloval pri nameravani ustanovitvi provizoričnega vaješkega doma v Ljubljani.

Predsednikovo poročilo se je soglasno odobrilo, ravno tako poročilo overoviteljev zapisnika (poročevalec g. Pengov) in poročilo blagajnika g. Pusta. Revizorji so našli vse v redu. Proračun za l. 1917 (poročevalec g. Ložar) se je tudi odobrilo.

Zavodov ravnatelj g. Remec je poročal o ustanovitvi popravilnice za monture, koder bodo domači obrtniki zopet dobili dela. Nadalje je poročal o ustanovitvi vzorne popravilnice za obutev. Ker usnja vsestransko primanjkuje, bo treba nadomestkov, zlasti bo treba usnjene podplate nadomestiti z lesenimi. Vsa pogajanja še niso zaključena in zavod pričakuje rešitve prošnje na c. kr. trgovsko ministru za usnje, ki se pri popravilu, četudi z lesenimi podplati, neobhodno potrebuje. Te popravilnice pa zavod ne misli za vedno obdržati, marveč jo bo, kakor hitro bo potreba pokazala, razpustil.

Za kranjske čipke bo priredil zavod jeseni razprodajno razstavo, da čipkaricam speča kolikor mogoče že izgotovljenih čipk. Zavod se je obrnil na centralni čipkarski zavod za razprodajo na Dunaju, kar pa ni imelo uspeha. — Ravnatelj je nadalje poročal o preskrbi suhega lesa za pohištveno in splošno mizarstvo. Potreba je in bo vedno večja, lesa pa vedno manj. O stvari se je obširno razpravljalo. Debatirala se je udeležila tudi gg. Pust in Rojina kot strokovnjaka. Ta dva gospoda sta navedla velikanske vsote, katere se zahtevajo danes za les. Prišlo bo pa še slabši. Treba je vse ukreniti, da se preskrbi vsaj nekaj lesa za obrtnike, ki se bavijo z lesenimi stvarmi. Poročilo se je soglasno odobrilo, kakor tudi predlog, naj se izvoli odsek treh članov, kateri ima namen, to vprašanje proučiti in potem staviti predloge, da se zavod obrne na vse merodajne činitele in skuša pridobiti kolikor se pridobiti da. V ta odsek so bili izvoljeni gg.: Pust, Rojina in ravnatelj Remec.

Poročilo ravnatelja o akciji za izmenjavo vratnih kljuk se je odobrilo. Namen je, da dobijo zaslužek domači obrtniki, ki se pečajo s tem poslom. Postopalo pa se bo s čimnajvečjo prizanesljivostjo in oziranjem na obratovalne razmere.

G. vlad. svet. Šubic je poročal o ustanovitvi vzornih izdelkov enostavnega pohištva. V tem oziru so se napravili načrti in se je zlasti avstrijski muzej in višja obrtna šola na Dunaju trudila, kaj posebnega in praktičnega ustvariti. Vršila se je tudi na Dunaju tozadevna razstava. Občinstvo mora priti do tega, da bo vedelo samo, kaj je trpežno, solidno in lično. Zavod naj razpiše nagrado 500 K za najboljše načrte enostavnega pohištva. Predlagal je tudi razsodišče, v katerem naj bodo zastopani: obrtnoposp. urad, strokovnjaki, obrtna šola, ministru za javna dela in občinstvo, kar se je soglasno odobrilo.

G. duh. svetnik Stroj je poročal o ustanovitvi provizoričnega vaješkega doma v Ljubljani. V svojem poročilu je narisal položaj vajencev in obrtnikov zlasti v sedanjem času. Treba da se za obrtni naraščaj poskrbi. Ker je gospod svetnik že veliko let predsednik rokodelskega društva, so mu natančno znane razmere obrtnikov kakor tudi vajencev, zato je vso stvar zelo zanimivo opisal, kar so navzoči soglasno odobrili.

Predsednik je poročal nato, da je izvršilni odbor v svoji zadnji seji soglasno sklenil kuratoriju priporočiti predlog, naj se da iz preostankov vojaških dobav 1000 K za ustanovitev vaješkega doma, kateri naj nosi ime: vojaški dom zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem, kar se soglasno odobrilo. Sprejel se je končno tudi predlog g. Ložarja, naj zavod vse potrebno ukrene, da se orodje in razni stroji, ki jih sedaj rabi vojaštvo in se bodo oddajali, ko nastane mir, ne bodo oddali raznim spekulantom, marveč da preidejo v prid malemu obrtništvu.

Soglasno je bil odobren tudi predlog vlad. svetnika g. Šubica naj se zavod obrne na deželni odbor, mestno občino, trgovsko in obrtno zbornico in deželno vlado, da se v prihodnji jeseni prične zopet pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah zlasti v Ljubljani.

Predsednik se je potem zahvalil za pozornost, katero imajo kuratorjevi člani za razna pereča vprašanja in je zaključil zborovanje.

Glasba.

Nebo žari. Po narodnih motivih za moški zbor priredil Alojzij Mihelčič, organist v Metliki. Založil skladatelj Tisk J. Blasnik nasl. v Ljubljani. — Marljivi g. skladatelj podaja tu našim moškim zborom sedem priprostih pesmic, katerih melodije se popolnoma naslanjajo na melodije narodnih pesmi. Besedilo je Sardenkovo. Pesmice se lahko pojo posamezno ali pa v venčku. Vse so pisane v As-duru. Ako se intonirajo za pol tona nižje, so porabne tudi za ženski zbor. Zbirka stane 1 K ter se naroča v »Katoliški bukvarni«.

Dnevne novice.

— Deželni predsednik pri pogorelih v Podgorici. Dne 14. julija je prišel gosp. dež. predsednik grof Attems v Dobrepolje. Za njegov prihod ni nihče vedel. Ogledal si je pogorišče. Šel je od hiše do hiše, razgovarjal se je prijazno s ponesrečenci in jih tolažil. Obljubil jim je svojo pomoč. Najrevnejšim je razdelil nekaj denarja in rekel, da bo skrbel, da pridejo delavci in stavni material. Pogorelci kajpada so bili zelo zadovoljni, videč toliko sočutja. Popoldne se je preblag. gospod predsednik odpeljal na Turjak. Nekaj dni prej je bil v Podgorici g. okrajni glavar Merk iz Kočevja.

— Zlata maša. Dne 15. avgusta bo obhajal svojo zlato mašo veleč. gosp. Ubald Košiček, podarhidiakon in župnik v Konščini (Hrvatska, Zagorje). Posvetil ga je v mašnika pokojni kardinal in nadškof zagrebški Jurij Havlik dne 14. avgusta 1867. Oče zlatomašnikov je bil davkarski uradnik v Novem mestu, ki se je pred 50 leti preselil v Zagreb. Zlatomašnik ima sorodnike v Kranju.

— Prehranjevalni minister general major Höfer je bil v torek dne 24. julija, v Celju, da zasliši pritožbe in želje občinstva. Sprejel je mnogo deputacij.

— Vas Gradišče pogorela. Iz Šmartnega pri Litiji dne 25. julija: Danes popoldne ob 3. uri je pogorela vas Gradišče. Ker je bilo vse s slamo krito in suho, je bil strašen ogenj.

— Poročnik Radko Kolšek. Iz Maribora nam pišejo: Mariborski listi naznanjajo, da je dne 11. t. m. padel na italijanskem bojišču poročnik stud. jur. g. Radko Kolšek pri strojnih puškah domačega pešpolka. Naš nad vse dober, plemenit gospod poročnik je zalet od sovražne mine podlegel prehudim ranam, izdahnul je po kratkih mukah Bogu vdano svojo blago dušo. In z bridkostjo je sprejela domovina to vest in plaka nad njo. Najboljše, najdragocenejše nam zasujete grobovi. — Pokojni junak je doma iz Polzele v Savinjski dolini. Studiral je in dokončal mariborsko gimnazijo vseskoz z odliko in se posvetil znanosti prava, smel je zreti veliki bodočnosti nasproti. Bil je naš, z dušo i telom sin slovenskega katoliškega prapora! In zakopali so nam ga sedaj kot žrtev vojne. Vojna, veliki tirjaš od nas! Junak, odpočij si! Sanjaj o vzorih, koje si ljubil na zemlji... Slava Ti večna!

— Neumoren v brambi domovine. Četovodja domačega črnovojniškega pešpolka št. 27 g. Joška Dodič je bil vdrugič odlikovan, in sicer sedaj z srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. Povišan je za narednika ter predlagan za tretje odlikovanje. G. Dodič je v vojni od začetka se bojeval v Bosni, Srbiji, Galiciji ter proti Italijanom na Oslavju, Podgori in Doberdobski visoki planoti, kjer je bil lansko leto v avgustovi ofenzivi težko ranjen. Po srečnem okrevanju je bil pridelen neki drugi formaciji ter je odpotoval zopet na Goriško, kjer še sedaj deluje in hrabro brani domovino.

— Agitatorji entente v Ameriki. Med maloštevilnimi zaslepljenimi Slovenci v Ameriki, ki so verjeli praznim besedam entente, sta bila zelo glasna neki Janko Pleško, doma iz občine St. Jernej in neki Ludovik Benedik s Sv. Jošta, vsled česar so sedaj avstrijske oblasti izdale proti tema kričačema tiralico.

— Smrt za domovino. Na romunski fronti je padel v značnem boju letalni poročnik gosp. Rudolf Beno Ha-

merlitz v starosti 23 let. Rajnkega prepeljejo v rodbinsko rakev v Dolenji Logatec. — Padel je dne 10. junija t. l. na laški fronti Dosso del Fine gosp. Aleksander Tušek, četovodja nekega lovškega bataljona in bivši izdelovatelj cerkvenih oken v Ljubljani. Pokopan je bil v Malga Portule.

— **Zaradi pobege k sovražniku** so obdolženi: odvetniški pisar Marij Hentzenhuber, rojen v Ljubljani, pristojen v Podgoro pri Gorici; mornar livar Rudolf Keršič, rojen v Ljubljani; enoletni prostovoljec Raj. Lapanje, rojen v Biljah pri Gorici; klepar Maks Potočnik, rojen v Ljubljani, pristojen v Kamnik, osumničen veleizdaje in zločina proti vojni sili države je zasledovan eksportni akademik Franc Peternel z Bleda, ki se baje nahaja v ruskem vojnem ujetništvu v Odesi.

— **Umrli** je v Sarajevu bivši tamošnji župan Rahmeti Esad ef. Kulović.

— **Za reveže v Zagrebu.** Zagrebški veletrgovec Šandor A. Aleksander je kupil hišo, vredno 1 milijon kron, ki se spremeni v dom za reveže. Šandor A. Aleksander je daroval v vojnem času že nad 2 milijona kron za reveže.

— **Toča v Loškem potoku.** V petek, dne 20. julija popoldne okoli 5. ure je pobila toča v vasi Mali log v občini Loški potok. Vsi pridelki so popolnoma uničeni. Pomoč je nujno potrebna, ker je tudi krompir ves uničen, a starrega ni več, drugega pa tudi nič. Ubogi ljudje!

Iz ruskega ujetništva se je oglašil Anton Medved iz Rajhenburga na Štajerskem. Nahaja se v Selo Svinna, gubernija Podolsky, pošta Proskourov. Piše, da so z njim še sledeči ujetniki od 87. pešpolka: Josip Gabrovec, Alojzij Marošek, Ferd. Golovanc, Friderik Sternišnik, Alojzij Stamic, Anton Marolt, Franc Kostanjevec, Blaž Ramšak.

— **Lov krajevne občine Oselica** se bo dne 30. avgusta 1917 ob 11. uri dopoldne na uradnem dnevu v občinski pisarni v Škofji Loki potom javne dražbe v zakup dal za dobo 5 let, t. j. od 1. septembra 1917 do 31. avgusta 1922.

GLASBA.

Iz ruskega ujetništva se je po dveh letih in sedmih mesecih oglašil Josip Vdovič iz Roba pri Velikih Laščah.

— **Za slepe vojake.** V ta namen je poslala odvetniška pisarna dr. Vladislava Pegana v Ljubljani delnemu odboru znesek 100 K kot poravnalni znesek iz kazenske pravde g. Josipa Primca, mesarskega mojstra v Ljubljani, Selo št. 23, proti g. Josipu Kozaku iz Ljubljane.

Posojilo Amerike zaveznikom.

Washington, 24. julija. (K. u.) Reuter: Državni zakladni tajnik Maks Adu je izjavil v finančni komisiji senata, da bodo potrebovali najbrže dva tisoč milijonov dolarjev za posojila zveznim državam. Najbrže bo zahtevala vlada še pet tisoč milijonov dolarjev. Prvotno so računali z armado 500.000 mož za dobo 8 mesecev, a zdaj bodo za to trmado proračunali izdatke za 8 mesecev in sestavili še eno armado za 500 tisoč mož. Združene države bodo zbrale armado, ki bo štela en milijon in ne 500.000 mož.

Gospodarske beležke.

— **Prvo grozdje** že prodajajo na trgu v Splitu.

— **Podelovanje kumar, zelja in paradiznikov v trpežno blago.** Na podlagi ukaza z dne 2. julija 1917, drž. zak. št. 193, ki se tiče podelovanja sveže zelenjave v trpežno blago, je c. kr. urad za prehranjevanje ljudi splošno dovolil vlaganje svežih kumar, podelovanje zelja v kisló zelje in podelovanje paradiznikov v trpežno blago, iz-
vzemši sušenje.

Časi se izpreminjajo. V nemško-avstrijskem učiteljskem listu je priobčil Georg Köhler članek, ki se tiče trgovinskih razmer ter razmerja med učiteljstvom in kmetijstvom. Pri tem objavlja važne in zanimive podatke kakor, da je dobil kmet pred 60. leti za 100 kilogramov žita 15 goldinarjev ali 30 K. Hleb kruha v mestu je bil tako velik kot manjše kolo ter je stal 20 krajcarjev. Takrat sta bila med producentom in konsumentom samo dva obrtnika, mlinar in pekar. Danes gre žito in moka skozi deset rok, predno pride v peko. Prekupci obvladajo trg, določajo cene, zadržujejo blago in navijajo cene, poslužujejo se časopisja, da delajo »štimungo« in trgujejo na borzi s pridelki, ki še niso zrastle ali jih sploh ni. Pred 30 leti je stalo 100 kilogramov žita samo še 5 goldinarjev ali 10 kron. Misliti bi bilo, da so postali tudi hlebci trikrat večji, ali pa trikrat cenejši. Seveda! Zato se je učenilo, hlebci so postali manjši, cena je ostala ista. Konsument je moral plačevati trikrat dražje, kmet je dobil trikrat manj in je zašel v dolgo-

ve. Ako je tedaj zahteval višjih cen, je upilo časopisje po mestih: »Pozor, porabniki, kmet vam hoče kruh zmanjšati in podražiti!« in po mestih je grmelo jeze na kmeta. Pozneje so se cene dvignile od 10 na 18 kron, sedaj v vojski dobi kmet celo po 35 kron za 100 kilogramov, a po cenah, ki jih plačujemo za moko, bi moral kmet dobiti vsaj po 100 K za 100 kilogramov žita. Tista peščica kmetov ki ni pri vojaki, je zadovoljna s temi cenami, dasi danes 30 kron ni niti tretjino toliko vredno kot 30 K pred desetimi leti, kajti vrednost denarja je padla. In kako nizke cene so bile preje za orodje, obleko, obuvala, sladkor, kavo, petrolej, železo, stroje, vozove, sani posodo in sode, jermena, vrvi in milo?

— **Živila za kaznjence.** Pravosodno ministrstvo je obvestilo ravnateljstva kaznilnic, da je v oziru vrednih slučajih dovoljeno donošati kaznjencem v kaznilnice raznih takih živil, ki se ne pokvarijo, kot klobas, kruha itd. Tudi je dovoljeno po pošti pošiljati taka živila kaznjencem v kaznilnicah.

Kupčije z ladjami. Reško paroplovno društvo »Orient« je začasa vojne prodalo v inozemstvu svoj stari parnik »Borneo« za 8 milijonov kron. S tem denarjem je kupilo dve hiši v Reki ter krasen nov 7000 tonski parnik »Iskra«.

Primorske novice.

+ **Begunske podpore.** Dunaj, 25. julija. (Kor. ur.) Notranje ministrstvo je izdalo na vse deželne politične oblasti razglas, ki ureja državno begunsko podporo naknadno z dne 21. julija, in sicer: 1. V deželah sedanega državnega begunskega okrožja, in sicer na Nižje-Avstrijskem, Zg. Avstriji, Solnograškem, Štajerskem, v političnih okrajih Volšperk in Velikovec, na Koroškem, Kranjskem, Češkem, Moravskem, zahodni Šleziji in v širšem vojnem ozemlju Galicije. 2. Na Tirolskem in Predarliskem, v Primorju, v Dalmaciji, v vzhodni Šleziji in v onih krajih na Koroškem in sedanjem ožjem ozemlju v Galiciji, ki ne spadajo v ta okrožja za begunsko preskrobo. V razglasu je begunska podpora sledeče določena: Za posamezne osebe, ki so trajno delonezmožne, 4 K na dan za osebo; za trajno delonezmožne zakonske dvojice skupno 8 K in za druge begunce, ki so brez sredstev, 2 K za osebo na dan. Istotako je urejeno razmerje begunske podpore v razmerju do dnevnega zaslužka.

Podružnica za goriške begunce v kamniškem političnem okraju ima sedaj svojo pisarno v Šmarci v prostorih Zivnorejske zveze. Begunci v kamniškem okraju naj se v begunskih zadevah obračajo tjakaj.

V slovo. Iz Sv. Ivana v Trstu pišejo: Te dni nas je zapustil naš kaplan č. g. Virgilij Šček. Neizrekljivo se nam je bil priljubljen in vzorni duhovnik, ki je vse svoje moči posvečal svojemu vzvišenemu zvanju. Njegov zgled, njegova živa beseda je našla odmev v vseh srcih tako med inteligenco kakor med priprostimi župljani. Neizbrisen ostane njegov spomin v Marijini družbi, kjer je imel tekotem treh let nad sto prelepih predavanj. Najtežje pa je bilo slovo od njega našim materam, ki našle v njem go rečega ljubitelja in najskrbnejšega vzgojitelja svojih otrok. Kako ljubeznivo jih je navajal k dobremu in zbiral krog mize Gospodove! Svetoivanske matere pa tudi vsi drugi župljani ga ne bomo pozabili! Božji blagoslov ga spremljaj na vseh njegovih poteh, kakor je spremljal njegovo plemenito delo tu pri nas.

Zahvale beguncev. Begunci iz Prvačine se srčno zahvaljujejo svojemu prvšaškemu županu g. Francetu Furlanu za njegov obisk v barakah v Steinklammu. Potožil nas in nam vlil novega poguma v srce. Bog ga ohrani in daj, da bi nam kmalu zopet županil na domu! — Goriški begunci iz Renč in Vrtojbe, sedaj v Lušini in Stari cerkvi pri Kočevju izrekajo najsrčnejšo zahvalo tukajšnjemu preč. g. župniku, ki nam je na pomoč v vsaki sili in nas tolaži v našem trpljenju. Bog mu plačaj zlasti njegovo skrb za dušni blagor naših otrok. Enako prisrčna zahvala tudi gospodu županu in gg. učiteljem. — Slovenski begunci v Aschelbachu na Niž. Avstrijskem se iz vsega srca zahvaljujejo preč. gosp. Vodopivcu za vse duhovne dobrote in trud, ki ga je imel z nami celi mesec junij. Upali smo, da bo sploh ostal med nami, a žalibog se naše nade niso izpolnile. Žalostnega srca smo se poslovili od njega, ki nam je bil tu v tujini kakor kos naše domačije. Bog mu plačaj vse, kar nam je dobrega storil. Zelimo edino le to, dabi se vrnil med nas in nam rešil mladino pred pogubo. Saj kaj more biti dobrega iz otrok, ki nikdar ne slišijo božje besede iz duhovnikovih ust. Torej ljubi Bog nam privedi nazaj ljubljenega domačega dušnega pastirja!

Iz begunskih krogov v občini Velika Loka nam pišejo: Nesrečni begunci z juga smo našli tu v občini Velika Loka prava bratovska srca in pomoč. Domačini nam pomagajo, kolikor morejo, in čutijo z nami nesrečo, ki nas je zadela. Posebne hvale

smo dolžni tukajšnjemu županstvu in njegovemu načelniku gosp. Franu Bizjaku. Enako deli živila beguncem kakor domačinom ter nam tudi v vseh drugih ozirih gre na roko. Mi ga bomo ohranili vsikdar v hvaležnem spominu, Bog mu pa bodi plačnik.

Županstvo Kanal vabi vse one občanarje, ki se doslej še niso zglasili, da nemudoma naznanijo svoje domače bivališče in svoje sedanje. Potrebno je to tudi zaradi begunskega zakona. Županstvo posluje v Ljubljani, Dolenjska cesta 68.

Interniran je na otoku Ponzo Viktor Leban, ki je bil prej trgovski poslovodja v Gorici.

Ljubljanske novice.

Iz Zopetno zavzetje mesta Stanislavov. Ministrstvo za notranje zadeve je naročilo, da se razobesijo 3 dni zastave povodom zopetnega zavzetja mesta Stanislavov.

Iz Zlata maša. V soboto, dne 28. julija bo obhajal v ljubljanski frančiškanski cerkvi ob 8. zjutraj svojo zlato mašo veleč. gosp. Rudolf Franc Vagaja, duhovnik ljubljanske škofije, zdaj v pokoju v Lipnici na Štajerskem. Jubilantu čestitamo in želimo, da bi dočkal še biserno!

Iz Župan dr. Tavčar je odšel do srede prihodnjega meseca na dopust. V njegovi odsotnosti ga zastopa podžupan dr. Triller, ki je vsak dan od 10. do 11. na magistratu strankam na razpolago.

Iz Člani kraljevskega hrvatskega gledališča iz Zagreba na gostovanju v Ljubljani. V četrtek dne 2. avgusta in v petek 3. avgusta bomo imeli v Ljubljani zopet umetniški dogodek prve vrste: **prvo gostovanje članov kraljevske drame iz Zagreba se vrši!** Iz prvega gostovanja se razvijejo še nadaljna gostovanja tako, da nam bodo zagrebški gostje resnično oživeli naš Talijin hram. Pozdravili bomo na deskah našega gledališča zopet našega Ignacija Borštника, videli bomo prvokrat v Ljubljani izvrstnega režiserja kraljevskega gledališča iz Zagreba g. Alfreda Grünhuta, umetnici Bogumilo Vilhar in Jovaniko Jovanovič ter gg. Ivo Badaliča in Franjo Stipetica, samo prvovrstne umetniške moči. Prvi večer v četrtek dne 2. avgusta se igra dramski dialog v treh dejanjih »**Fra-va ljubave**«, spisal Roberto Bracco, prevlel dr. Milan Gruber. Drugi večer v petek 3. avgusta igrajo komedijo v enem dejanju »**Brijač iz Berriaca**«, »**Vizija**« Ivo conte Vojnoviča in Copeejev »**štrajk kovačev**«. Začetek vsakokrat ob pol 9. uri večer. **Opozorjamo občinstvo, da se bodo vstopnice prodajale od jutri petka dalje od 5. ure popoldne do 8. ure zvečer pri blagajni v deželnem gledališču.**

Iz Privatni uradniki imajo v nedeljo ob 10. uri dopoldne v posvetovalnici mestnega magistrata sestanek, na katerem bo pripravljani odbor poročal o dosedanem delovanju in o stanovskih zadevah, zlasti v zadevah aprovizacije ter v vprašanju draginskih doklad. Privatni uradniki se pozivljajo, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo.

Iz Ljubljancan dobil dve častni darili pri tekmovalnem streljanju. Minuli teden so imeli enoletni prostovoljci rezervne častniške šole iz Mürrzuschlaga v Brucku ob Muri tekmovalno streljanje, katerega se je udeležilo 500 do 600 gojencev različnih narodnosti in vseh gorskih polkov. Pri tem streljanju je dosegel enoletnik II. (ljubljanskega) gorskega polka Vinko Ljubič iz Ljubljane lep uspeh III. mesto, za kar mu je bataljon naklonil fin dežni plašč kot častno darilo. Nato se je vršilo tekmovalno streljanje vseh gorskih polkov. Pri tem streljanju pa se je povzpela naš rojak do vrhunca, priboril si je namreč med vsemi prv omešto. Zato mu je pa častniški zbor naklonil kot častno darilo krasno častniško sabljo z umetno razljanim ročajem. Mlademu tekmeču-prvaku, ki je na tem mestu priboril našemu domačemu polku prvo čast, naše iskrene čestitke!

Iz Poročil se je včeraj v tukajšnji frančiškanski cerkvi g. poročnik dr. iur. Alfons Troll z gđ. Severino Babič.

Iz Z železnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje je bil odlikovan g. Anton Križnik, narednik pri et. strelsk. bat. 201. Čestitamo tovariši!

Iz Umrli je v Ljubljani po daljši bolezni Elizabeta Boč, sestra g. Franje Podlesnik. Pogreb se vrši jutri ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu k Sv. Križu.

Iz Navijanje cen. Uradni list poroča: Tukajšnja trgovka Katica Bernatovič in njena hčerka Elza vd. Mixich sta prodajali konfekcijsko blago z dobičkom do 300 odstotkov kupne cene. Okrajno sodišče je obsodilo obe obtoženki in sicer vsako na

1000 K denarne globe, oziroma na 1 mesec zapora. Izreklo je tudi, da se mora sodba objaviti v časopisju. Proti obsodbi sta se obe obtoženki pritožili, pa je bila pritožba kot neutemeljena zavrnjena. Nasprotno pa je prizivno sodišče ugodilo pritožbi državnega pravdnštva in je Katici Bernatovič zvišalo kazen na 5 dni zapora in 2000 K denarne globe. — Tukajšnji čevljar Franc Szantner je bil radi navijanja cen obsojen na 500 K denarne globe, oziroma 10 dni zapora. Vsled priziva državnega pravdnštva je prizivni senat izrekel, da se mora ta obsodba objaviti v dnevnem časopisju.

Iz S trga smo dobili pritožbo, da ponekod na Vodnikovem trgu prodajajo nezreló sadje, posebno nezrela jabolka. Ako je sadje drago, naj bo vsaj dobro in užitno.

Iz Umrli so v Ljubljani: Leopoldina Jevšček, posestnikova hči, 23 let. — Jerica Pirman, žena uradnega sluga, 40 let. — Ivan Legat, ključavničarski pomočnik, hiralec, 33 let. — Terezija Hladnik, posestnikova žena, 43 let. — Karel Klančar, kurjačev sin, 2 meseca in pol. — Štefanija Trampuš, zasebnica, 23 let.

Iz Majhna zelena papiga, s sivim vratom in rameni, je ušla. Kdor bi jo vlovil, se prosi, da jo odda proti primerni nagradi na Rimski cesti 19, II. nadstropje, vrata na levo.

Iz Izgubila so se na Sv. Petra cesti očala. Pošten najditelj se prosi, da jih odda na Sv. Petra cesti št. 75, dvorišče, desno, proti primerni nagradi.

Nerabni papir naj se daruje na korist soškemu zakladu.

Na višjih mestih se je opazilo, da dohaja iz Ljubljane, kjer je vendar precejšnje število uradov in papir porablajočih institucij vseh vrst, v nabiralnico nerabnega papirja na korist Soškemu zakladu dokaj manj škaritiranega papirja nego od drugod. Ker se je ljubljansko prebivalstvo tekotem vojne še vsikdar, kadarkoli je šlo za prostovoljno darovanje česar koli, izkazalo tako domoljubno-požrtvovalno in radodarno, da ga je bilo treba drugim staviti za vzgled, se njegovo zaostajanje v zadevi prostovoljne oddaje nerabnega papirja pač ne more tolmačiti drugače nego tako, da vsled nezadostne poučenosti naprošeni oddaji nerabnega papirja ne pripisujejo tistega pomena, ki ji v resnici gre in da samo zaradi tega papir, ki ga več ne rabi, rajši brez misli raztroša ali kratkomašno uničuje, nikar da bi ga oddalo vojaškim nabiralcem, ki redoma ob gotovih dneh in ob naznanjenih urah zbirajo tak papir v posebne nabiralne vozove, da se porabi na korist Soškemu zakladu. Spričo tega bodi vnovič razloženo, da za posameznika vsled nerabnosti brezpomembni papir, pa naj je popisan ali potiskan, počačkan ali zamazan, zmečkan ali raztrgan, ni tudi za splošno brez vrednosti, ker se da tudi še tako madežasti in razdejani papir kemično očistiti črnila, barv, madežev i. sl. in potem v papirnicah razteptati ter porabiti kot valedobrodošla snov za fabrikacijo papirja. Ker, kakor znano, papirnicam primanjkuje snovi za izdelovanje raznega papirja, jim je prav zelo ustrezno, če se jim daje na razpolaganje že rabljeni papir. Vesele, če ga sploh kaj dobe, zanj rade plačujejo primerno kupnino. Ker pa se ves izkupiček, ki ga vojaške nabiralnice za nerabni papir dobe izplačanega od papirnic, steka v blagajnice soškega zaklada, stori vsakdo, ki odda zanj brezpomembni papir vojaškim nabiralcem — dvojno dobro hkrati: po eni strani pripomaga do lažjega obvladovanja vsled pomanjkanja papirja nastalih težav, po drugi prispeva, ne da bi bil s tem kakorkoli oškodovan, v skupnosti nikakor ne brezpomemben znesek soškemu zakladu, ki so mu na skrbi ob soški fronti trajno pohabljeni branilnici in njihovi svojci. Spričo vsega tega pozivamo z vljudnim poudarkom predstojnike uradov in pisarn, trgovce in obrtnike kakor tudi vsakega zasebnika, ki razpolaga s papirjem, naj ves zanje vsled nerabnosti brezpomembni papir z domoljubno blagovoljnostjo sproti, ko se jim ga je količjak nabralo, oddajajo vojaškim nabiralcem, ki bodo poslej z nabiralnim vozom po mestnih ulicah vozili ob sobotah popoldne, svoj prihod oznanjujoč z vojaškimi signali z rogom, ali pa naj ga oddajajo zanašač v te svrhe urejenim nabiralnicam nerabnega papirja na korist soškemu zakladu. Take nabiralnice so se pravkar otvorile: v mestu: pri prejemalnici vojaških oblačil (Monturfassungsstelle) v belgijski vojašnici; pri strelskem etapnem bataljonu št. 201 v šentpeterski vojašnici; pri rezervni bolnišnici št. 2 v šentjakovski mestni ljudski šoli in pri rez. bolnišnici št. 4 v drž. obrtni šoli; v predkrajih: v Šiški pri postaji za okrevajoče moštvo (Mannschafts - Rekonvalescenten - Station) in pri etapni trenski delavnici št. 60; na Viču: pri podružnici rezervne bolnišnice št. 4 v tamošnji ljudski šoli; v Mostah: pri podružnici garnizijske bolnišnice št. 8 v tamošnji ljudski šoli.

Metropolit Šeptički za sporazum med Vatikanom in Rusijo.

Lvovska »Gazeta Wiczorna« poroča, da ima sedanje potovanje iz ruskega ujetništva osvobodena grško-katoliškega metropolita grofa Šeptičkega v Rim zelo dalekosežen namen. Provizorična ruska vlada se je bila namreč obrnila na nadškofa s prošnjo, da bi pripravil pot za sporazum med njo in Vatikanom. Metropolit se je tej prošnji tem rajši odzval, ker se je že davno pred vojno prizadeval, da bi pridobil Rusijo za unijo; o njegovih tozadevnih posvetovanjih s saksonskim princem Maksom je evropsko časopisje svoj čas veliko pisalo.

Metropolit naglašja, da je njegova akcija zgolj kulturnega značaja in ni v nobeni zvezi z bodočo novo ureditvijo razmer v vzhodni Galiciji. Ruska vlada namerava s tem korakom onemogočiti protirevolucijsko akcijo pravoslavne duhovščine. Rimska kurija je nasproti poslanstvu grofa Šeptičkega zavzela nadyse dobrohotno stališče. Metropolit bo v prihodnjem konzistoriju imenovan za kardinala.

Z Dunaja poročajo, da je cesar Karel izrazil željo, da bi nadškof Šeptički še pred odhodom v Rim prišel na Dunaj. Z Dunaja bo nato nadaljeval potovanje v Rim.

Bolgarija in njen vojni cilj.

Iz Stockholma poročajo: Član bolgarskega sobranja Daskalov je priobčil v »Stockholms Tidningen« članek o vojnih ciljih Bolgarije. Opisuje pričakovanja entente, da bi z vsakovrstnimi praznimi obljubami potegnili Bolgarijo na svojo stran. Tako je sporazum predlagal, naj napade Turke in osvoji Carigrad, kar bi pač ne imelo pomena za Bolgarijo, marveč za Rusijo. Bolgarija se bori za edinstvo domovine ter upa na strani osrednjih velesil doseči svoj narodni ideal.

Podmorska vojska.

London, 25. julija. Lord Selborne je na letnem zborovanju »Centraland Association« dejal: »Gotov sem, da boste pred letom dni videli obnovitev delovanja podmorskih čolnov, ki bo bolj resna kot kedaj poprej.

Bern, 25. julija. (K. u.) »Daily Telegraph« piše pod naslovom »Največja kriza«: Če bo sovražna podmorska vojska uspela, potem bo Nemčija gotova velike zmage na suhem in na morju. V zadnjih 21 tednih smo izgubili 413 velikih, za vojaške in gospodarske odredbe neobhodno potrebnih ladij, poleg tega pa še 157 manjših ladij, skupaj torej 570 trgovskih ladij. Naša pomorska sila slabi, sovražnik pa pridobiva na moči, ker nismo kos svojim izgubam.

Vojaški pozdravi.

Najlepše pozdrave vsem dragim v domačiji pošiljajo: Četovodja Joško Kikelj; rač. pod častnik Fran Schlag; četovodja Anton Polajnar; lovec Albin Tomc; enol. prost. četovodja Rataj; Jožef Šink; nadlovec Alojzij Gregori. — Enol. prostovoljec gor. strel. polka št. 2: Ubađd pl. Trnkoczy, Franjo Mrovlje in Rihard Aplenc, vsi iz Ljubljane. — Kadetna aspiranta Drago Banič in Eg. Rodele. — Emil Povšič, Gorica; Alojzij Terčič, Števerjan; Alojz Rebec, Škrbina; Urban Znidar, Hudajužna; Štefan Peric, Tržič; Fran Krševan, Gradišče; Andrej Gašperšič, Divača; Ivan Bertl, Štefan Markovič, Slavče; Josip Mihalo- vič, Krk; Anton Spesot, Krmin. — Poddesetnik Alojzij Zalar, Žalna; Anton Kralj, Vinko Erčulj in Josip Perko. — Alojzij Mislej, Sežana. — Jože Zadnik iz Malih Lašč. — Fran Einperner, podl. Grum Anton, Ivan Sever, Josip Obrano- vič, Franc Sever, Lampel Franc, nadlo- vec Jakob Prek, Friderik Gliha. — Ška- rabot Emil, enol. prost. desetnik; Tan- čar, des.; Nauta, četovodja; Šršen Stan., poddes.; strelci: Šober Franc, Kos Al., Flander Leopold, Gorenc Leop., Granda Viktor, Budihna Alojzij, Reya Ant., Brezovar Ant., Makovec, Kaučič Fr., Za- zvoda, Kočevar, Vičič, Sodnik, des. — Korp. Jožef Hren iz Reber pri Žužem- berku; poddes. Ivan Kovač, Vrba; pod- desetnik Jožef Benedičič, Zatošmin; Lovrenc Košak, Vel. Mlačvo. — Štefan Kleindienst, podd.; Filip Cestnik, pod- desetnik; Franc Beraus, četovodja; Jo- žef Jerman, četovodja; Anton Zupanc, desetnik, Krka; Jožef Rožanec, deset- nik; Miha Baznik, poddesetnik; Štefan Biščak, podd.; Miha Habjan, poddes. — Telefonisti Očko Simon, Vandot Rudolf in Colja Avgust. — Fabjan Fran, Vid- mar Mirko, Jožef Sever, Jogan Jožef,

Krševan Fran, Vidmar Fran, Krševan Karel, Pečenko Metod, Križman Leop., Andrej Bajc, vsi iz Rihemberka. — Jan- ko Strnad, Komen; Alojzij Harej, Lipa; Siuka France, Barkola-Trst; Jožef Cen- dak, Jeloyice-Istra; Nikola Sprohar, St. Peter; Liberat Faskič, Rogoviči, Istra; Martin Kružila, Koper, Istra; Gjergolet Andrej, Doberdob; Alojzij Morgen, Bu- je, Istra; Peroša Andrej, Skrgad Matija, Buje; Basaneže Peter, Sv. Ivan pri Tr- stu. — Nared. Bogolin Franc, desetnik Kovač Ivan, pd. Franc Jenica, Bivec Av- gust, Fran Rovar, Kovač Alojzij, Kle- menčič Anton, Srbčič Mihael, Osel Flo- rijan, Jemec Fr., Bizjak Jak., Strempl Andrej, Nemeč Valentin, Potočnik An- ton, Slapar Franc, Čergol Franc, Vrhov- nik Martin, Noč Franc, Roglič Anton, Drenik Rudolf. — Jakob Ferian, Jese- nice; Leopold Baudek, Sv. Vid nad Cer- knico; Valentin Jagodic, Olševek pri Kranju; Franc Burja, vas Loke pri Kamniku; Ivan Babšek, Štepanja vas pri Ljubljani; Jožef Korošec, Jesenice. — Fr. Gašperlin, St. Jurij pri Kranju; Miha Cerar, Krašna; Alojzij Lavrič, Lo- ški potok; Jože Delpin, Podgora; Ivan Sitar, Prelesje; Anton Bregant, Šmart- no; Janez Tratnik, Idrija; Janez Rogelj, Trebnje; Janez Oselj, Voglje pri Kra- nju; Anton Bratun, Kresnice. — Vinko Rupnik, Čekovnik; Martin Rejc, Otalež; Anton Jajčič, Svimna; Ladislav Trno- vec, Grgar; Franc Osenk, Vrtnik; Mar- tin Kovač, Krško; Janez Miše, Straža; Janez Ipše, Istra. — Korporal Ivan Ve- likonja, Dol. Otlica; Kosič Jožef, Plisko- vica; Jožef Vidmar, Rihemberk; Peter Simčič in Franc Simčič, Brd; Jožef Is- kra, Zobič; Ivan Smole, Kota; Franc Rijavec, Krumpurga. — Desetnik Bar- telj Franc, Trebnje; poddesetnik Gaš- perlin Ivan, Ljubljana; poddesetnik Miklavčič Ivan, Podmolnik; poddeset- nik Tekavec Tomaž, Ribnica; pešci: Berlan Ivan, Grosuplje; Hiti Ivan, Blo- ke; Jalovec Ivan, Krško; Pavel Jakob, Železna kaplja; Golob Ciril, Marnberg; poddesetnik Mihevčič Ivan, Železna kaplja; narednik Breznik Anton, Slo- venska Bistrica; narednik Kalan Fr., Idrija. — Podlovec Kocjan Franc, Tre- belno; podlovec Matjaž Ivan, Rateče; podlovec Žibert Franc, Roviše; podlov- ci: Zaverl Leopold, Zagorje; Kenk Pa- vel, Vrhnika; Hočevar Anton, Dolenj- sko; Cerar Vinko, Gorenjsko; lovec Hočevar Štefan, Ljubljana.

Bleda sivo-rumena barva kože in utrujenost oči, žaloben, rotr počutek in bolestan pojav so česče samo posledica trajne lenivosti in prenapolnjenja črev in naglo ter zanesljivo izginejo pri rabi naravne „Franz-Josef“-grenčice.

Lep KONJ
kakor tudi
sedlo naprodaj

Več se izve: Rimska c. 10, II. nadstr. na desno.

Kupim ali vzamem v najem kolodvorski hotel.

Pojasnila se prosi na upravo tega lista pod »Hotela« 1818

Kupim bencinmotor

v prav dobrem stanu za pogon mlatilnice. Ivana Rudolf, posestnica, Crni vch 32 nad Idrijo.

Kupim psa-čuvaja

ne starega. Ponudbe na Fr. de Toni, Begunje-Rakek. 1825

Išče se kuharica

srednje starosti. Nastop takoj, plača po dogo- voru. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod št. 1828, ako znamka za odgovor.

Plemenske zajikle in hlevci
se prodajo na Martinovi cesti 16. 1820

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše vročeljubljene hčerke, oziroma sestrice

Filipine

za darovane prelepe vence in šopke ter za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu nepozabnega deteta se iskreno zahvaljujem v svojem ter v ime- nu svoje soproge in hčerke

Adolf Milavec

c. kr. okrajni narednik.

1826

U. VI 97/17/17.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Marija Slemenšek, rojena Goričan, rojena dne 9. januarja 1888 v Slovenski Bistrici, rim. katoliške vere, omožena, branjevka v Ljubljani, Emončka cesta št. 10, nekaznovana, je kriva,

a) da je pred Novim letom 1917 v Ljubljani, izrabljajoč izredne razmere, povzročene po voj- nem stanju, zahtevala za neobhodno po- trebne reči, namreč za fižol, ki ga je kupila po 80 v do 1 K 20 v 1 kg, očitno čezmerne cene, namreč po 1 K do 1 K 30 v za 1 kg,

b) da jo zasežene zaloge žitnih izdelkov in fižola nalašč prodajala.

Zakrivila je s tem ad a) prestopke po § 18/1 cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916, d. z. št. 261, ad b) prestopke po § 32/2 cesarske na- redbe z dne 11. junija 1916 d. z. št. 176, in se obsoja po § 18 prvocitirane cesarske naredbe z ozirom na § 267 k. z. z uporabo § 266 in 260 b) k. z. na 4 dni zapor, poostregega z enim trdim ležiščem in na denarno kazen 200 K, za slučaj neizterljivosti iste v nadaljna dva dni v zapor in po § 359 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov prve stopnje.

Po § 23 cit. cesarske naredbe se ima na obtožbenih stroške ta sodba objaviti po enkrat v časopisih „Slovenec“, „Slovenski Narod“ in „Domoljub“.

V Ljubljani, dne 26. junija 1917. 1821

E. 66/17-8

Oklic.

Dne 3. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne se bo v Štangi in Dragovškem prodajal:

kostanjev les

(2-3 vagone) potom javne dražbe in ne po določeno ceno 4 krone za 100 kg.

Sestanek ob navedeni uri pri cerkvi v Štangi.

Natančnejša pojasnila pri sodišču.

C. kr. okrajno sodišče v Litiji,

odd. II. dne 12. julija 1917.

Kobilo, 6 let staro, ši- mljo, 153 cm visoko, ki sem jo kupila s krasnim žrebcom vred, prodam za ceno po dogovoru. Kobila je krotka, popolnoma zanesljiva in izučena za ježo, nekoliko vajena voziti in je brez telesnih napak. Kupljena je bila od vojaščin, ki jo je za ježo ra- bila. — Helena Gorjanc, Čermelice, po- šta Prestranek. 1803

Na državni železnici v Ljubljani se za **železničarsko kuhinjo** sprejme: 1800

ena kuharica-voditeljica. Po- goji: bivša vo- diteljica častniške, moštvene ali kake druge večje skupne kuhinje,

ena podkuharica vajena večjega obrata, močna in delovna, in

ena kuhinjska dekla. — Prednost imajo vdove in sirote bivših železn. uslužbencev. Predstaviti se je na državnem kolodvoru v že- lezn. kuhinji. Plača in del. razmerje po dogov.

Kostanjeve in bukove hlode

kupi vsako množino franko vago

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Litiji.

Vpoštevajo se le pismene ponudbe z navedbo

136



Prosim, oglejte si predležee oblike nog, in ne bodete prišli težko do pre- pričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolno- ma prilagojena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušn. veščaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvala

Ljubljana, Selenburgova 4.

Proda se lepa, 3 leta stara

kobila

kostanjeve barve, pri Andreju Kregar, posestniku, Vižmarje. 1804

Lesni delavci

se iščejo za takojšnje delo in nastop:

2 uri od železnice v bližini Feldkirchna na Ko- roškem. Delo je v lepem graščinskem gozdu za pripravlanje 4 metre dolgih hlodov (krijev) in lesa za papirnice nad 3000 metrov. Delo traja do snega in tudi prihodnje leto. Dobra dnevna plača. Za prehrano, ki jo preskrbi občina, dobe delavci še priboljšek od gospodarja. Želise 4-6 delavcev z naddelavcem, ki razume tudi nemški. Istotako se išče izurjen žagar na prav dobro dvojnato žago na turbino v Feldkirchnu. Nastop takoj. Delo skozi celo leto. Vprašanja na upravo „Slovenca“ pod št. 1706 (če-le možno v nemščini).



Glasovirje, pianine harmonije in orhestrijone

S. Kmetetz
Ljubljana,

Kolodvorska ulica 26. 124

Žrebica

stara 5 mesecev, pingavske pasme, se prodaja na Poljanski cesti 55. 1814

Trgovina čevljev na drobno

„Peko“

zopet nekaj časa odprta!

NIGHTS ÜBER DER GERÖSCHEN BERNSTEIN SALBE

Srbečico, potenje, solinarico, hraste, izpušča je, kožne bolezni, stare rane odpravi hitro in sigurno

iantarsko mazilo.

Na umazih in na diši. Mali lonček 3 K, veliki lonček 6 K, dražljivi lonček 9 K z navoilitom. K temu spada ječa jan- terske milo 4 K. — Izdeleja Gerö Sándor, Iskarnar, Nagy Körös št. 31.